

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών *Ελληνική Γλώσσα και
Λογοτεχνία*

Μεταπτυχιακή Διατριβή

Η Λατινοελληνική Γραφή σε Ελλάδα και Κύπρο: συγκριτική
μελέτη στάσεων και χρήσεων

Αγάπη Αθανασιάδη

Επιβλέπων Καθηγητής
Σπύρος Αρμოსτής

Δεκέμβριος 2020

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών

**Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών *Ελληνική Γλώσσα και
Λογοτεχνία***

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Η Λατινοελληνική Γραφή σε Ελλάδα και Κύπρο: συγκριτική
μελέτη στάσεων και χρήσεων**

Αγάπη Αθανασιάδη

**Επιβλέπων Καθηγητής
Σπύρος Αρμოსτής**

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία από τη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ιανουάριος 2021

Ευχαριστίες

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια των μεταπτυχιακών μου σπουδών στη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους εκείνους που στάθηκαν πρόθυμοι να αφιερώσουν λίγο από το χρόνο τους ώστε να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο που τους μοιράστηκε. Χωρίς τη βοήθεια όλων των συμμετεχόντων δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί η συγγραφή της εργασίας. Σημαντικότερη ήταν η βοήθεια των συναδέλφων μου, οι οποίες δέχτηκαν να μοιράσουν κάποια από τα ερωτηματολόγια στους μαθητές τους αλλά και στον περίγυρό τους τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες αξίζουν στον επιβλέποντα καθηγητή μου Δρα Σπύρο Αρμოსτή, ο οποίος με βοήθησε στο να επιλέξω το θέμα που με ενδιαφέρει τόσο πολύ. Ευχαριστώ πολύ για τη στήριξη και την καθοδήγηση της παρούσας Μεταπτυχιακής Διατριβής σε όλες τις εκφάνσεις της. Η ενθάρρυνση αλλά και οι διορθώσεις του στάθηκαν καταλυτικές στο να παρουσιαστεί μία ολοκληρωμένη εργασία.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου για τη βοήθεια και το κουράγιο που μου έδιναν για να συνεχίζω σε όλη αυτή την ακαδημαϊκή μου πορεία.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να διερευνηθούν οι στάσεις των χρηστών και μη της λατινοελληνικής γραφής (γνωστής ως greeklish) σε Ελλάδα και Κύπρο. Τα greeklish αποτελούν έναν τρόπο γραφής της ελληνικής γλώσσας σε ρομανικό αλφάβητο, ο οποίος επινοήθηκε αρχικά για να διευκολύνει τις ανάγκες επικοινωνίας μεταξύ των χρηστών των τεχνολογικών μέσων. Στο πρώτο μέρος της εργασίας αυτής δίνονται κάποια εισαγωγικά στοιχεία για τα greeklish, ενώ περιγράφεται η χρήση τους σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας στο διαδίκτυο καθώς και η ποικιλομορφία που τα χαρακτηρίζει. Παρουσιάζονται επίσης προγενέστερες έρευνες για τα greeklish, ενώ περιγράφεται η χρήση τους και στο κυπριακό συγκείμενο. Έτσι, κατέστη ιδιαίτερα ενδιαφέρον να μελετηθούν οι στάσεις απέναντι στα greeklish καθώς και οι χρήσεις τους στην Ελλάδα και στην Κύπρο και να συγκριθούν τα αποτελέσματα ανάμεσα στις δύο αυτές χώρες. Για τη διερεύνηση, λοιπόν, αυτού του θέματος, σχεδιάστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο μοιράστηκε σε 200 άτομα και στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Ηλικιακά οι συμμετέχοντες ήταν 16 ετών και άνω. Κάποιοι συμμετέχοντες ήταν μαθητές, κάποιοι φοιτητές και κάποιοι άλλοι εργαζόμενοι. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι όλοι γνώριζαν το φαινόμενο των greeklish, ενώ από τους 200 οι 149 (75%) δήλωσαν ότι τα χρησιμοποιούν κυρίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για λόγους επικοινωνίας. Έτσι, παρατηρείται μία ποικιλομορφία καθώς οι χρήστες αυτού του φαινομένου γράφουν με τον δικό τους τρόπο ο καθένας. Όσον αφορά τους λόγους που ωθούν τους συμμετέχοντες στη χρήση των greeklish, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (59%) δήλωσε ότι τα χρησιμοποιεί για να αποφευχθούν τυχόν ορθογραφικά λάθη. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες της έρευνας δήλωσαν ότι θεωρούν πως η χρήση των greeklish επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφία. Οι περισσότεροι φάνηκε ότι διασυνδέουν τη χρήση των greeklish με τους νέους (97%), ενώ η πλειοψηφία (79%) πιστεύει ότι το φαινόμενο αυτό έχει αυξητικές τάσεις.

Abstract

The purpose of this study was to investigate the attitudes of users and non-users of Romanized writing of Greek (known as greeklish) in Greece and Cyprus. Greeklish is a way of writing in Greek using the Roman script and was invented in order to facilitate the communication among users of technological means. In the first section of this study, some introductive characteristics of greeklish are presented along with the use of greeklish in informal contexts and its characteristic variability. Previous studies on greeklish are also presented as well as its use in the Cypriot context. On the basis of the above, it became interesting to analyze the attitudes towards greeklish as well as its use in Greece and Cyprus and to compare the results between the two countries. For the investigation of this topic, a questionnaire was designed and distributed to 200 participants in Greece and Cyprus. Regarding age, the participants were of 16 years and over. The participants were people in their studies (high school and university students) or in work. The results showed that all participants were aware of the phenomenon of greeklish, while 149 out of 200 (75%) reported that they use it mainly in social media for communication purposes. Thus, there is variability in the way individuals use greeklish, as greeklish users write in their own way. Regarding the reasons that drive participants to use greeklish, the majority (59%) reported that they use it to avoid spelling mistakes. Most of the participants stated that they consider that the use of greeklish negatively affects spelling. Most participants appeared to associate the use of greeklish with mainly young people (97%), while the majority (79%) believe that the phenomenon has increasing tendencies.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	iii
Περίληψη.....	iv
Abstract.....	v
1. Εισαγωγή.....	vii-ix
2 Εισαγωγικά στοιχεία για τα greeklish.....	1-5
2.1 Η Ελληνική Γραφή.....	1-2
2.2 Ιστορική αναδρομή.....	3-4
2.3 Το φαινόμενο των greeklish.....	4-5
3 Τα greeklish στο διαδίκτυο.....	6-9
3.1 Η χρήση των greeklish ως προς την τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία	6
3.1.1 Γλώσσα και Διαδίκτυο.....	6-8
3.2 Τα greeklish στο κυπριακό συγκείμενο.....	8-9
4 Προγενέστερες έρευνες αλλά και απόψεις για τα Greeklish.....	10-14
4.1 Προγενέστερες έρευνες.....	10-14
4.2.1 Αντιδράσεις για τα greeklish.....	14
5 Η μεθοδολογία της έρευνας.....	15-18
5.1 Σκοπός της Έρευνας.....	15
5.1.1 Στόχοι της έρευνας.....	15-16
5.2 Εργαλεία της έρευνας.....	16
5.2.1 Συμμετέχοντες.....	16
5.3 Ερωτηματολόγιο.....	16-18
5.3.1 Η μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων.....	18
6 Αποτελέσματα έρευνας.....	19-31
6.1 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων.....	19
6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων.....	19-22
6.1.2 Αποτελέσματα ερωτήσεων κλειστού τύπου του κυρίως ερωτηματολογίου ..	22-28
6.2 Επεξεργασία των ανοικτών ερωτήσεων.....	28-30
6.3 Greeklish: στάσεις και απόψεις σε Ελλάδα και Κύπρο.....	31
7. Σχόλια και συμπεράσματα.....	32-34
7.1 Σχόλια των αποτελεσμάτων.....	32

7.2	Συμπεράσματα.....	33
7.3	Περιορισμοί και μελλοντικές προοπτικές	33-34
	Βιβλιογραφία	36-39
	Παραρτήματα	
A	Παράρτημα A.....	40-61
A.1	Διαγράμματα.....	38-61
B	Παράρτημα B.....	62-65
B.1	Ερωτηματολόγιο.....	66-65

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή

Η εργασία αυτή έχει ως στόχο να διερευνήσει τις στάσεις και τις απόψεις των χρηστών και μη των greeklish τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο. Ειδικότερα να γίνει μελέτη των greeklish και να διερευνηθεί η χρήση τους σε διάφορες συνθήκες επικοινωνίας σε ηλικίες από 16 ετών και άνω.

Έτσι η παρούσα εργασία απαρτίζεται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει το θεωρητικό κομμάτι της έρευνας και το δεύτερο μέρος το ερευνητικό κομμάτι. Το θεωρητικό πρώτο μέρος συγκροτείται από τέσσερα κεφάλαια συμπεριλαμβανομένου και του παρόντος εισαγωγικού κεφαλαίου. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται κάποια εισαγωγικά στοιχεία για τα greeklish. Ξεκινώντας με μία ιστορική αναδρομή της ελληνικής γραφής παρουσιάζεται το φαινόμενο των greeklish, σε ποιες συμβάσεις επικοινωνίας χρησιμοποιούνται, πώς προέκυψαν και πώς καθίστανται μέρος της γραπτής επικοινωνίας κυρίως στα τεχνολογικά μέσα. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα greeklish στην τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία τόσο στο ελληνικό, όσο και στο κυπριακό συγκείμενο. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται προγενέστερες έρευνες για τα greeklish που εξετάζουν για παράδειγμα την επιρροή της μορφολογίας στα greeklish, εάν δηλαδή οι ρομανικοί χαρακτήρες ακολουθούν ένα φωνολογικό ή ένα οπτικό ορθογραφικό πρότυπο μεταγραφής. Περιγράφεται, επιπλέον, η χρήση των greeklish στην τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία, κυρίως σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας. Η χρήση αυτή γίνεται με μία ποικιλομορφία, καθώς το κάθε άτομο φαίνεται να επιλέγει με διαφορετικό κριτήριο τον τρόπο που θα μεταγράψει μία ελληνική λέξη σε ρομανικό αλφάβητο. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται και η γλώσσα στο διαδίκτυο, ένα μέρος όπου το φαινόμενο των greeklish κάνει ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία του. Παράλληλα, εξετάζονται τα greeklish στο κυπριακό γίγνεσθαι.

Το ερευνητικό δεύτερο μέρος της εργασίας ξεκινά με το κεφάλαιο της μεθοδολογίας της έρευνας. Περιλαμβάνονται οι στόχοι της έρευνας και δίνονται τα εργαλεία της και

το δείγμα, ενώ ταυτόχρονα περιγράφεται και η μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων. Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας και στο έβδομο κεφάλαιο σχολιάζονται τα αποτελέσματα και διατυπώνονται τα συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 2

Εισαγωγικά στοιχεία για τα greeklish

2.1 Η Ελληνική Γραφή

Η γραφή υπήρξε μία από τις σημαντικότερες επινοήσεις του ανθρώπου. Φυσικά η γραφή αλλά και η ίδια η γλώσσα με το πέρασ των αιώνων παρουσιάζει αλλαγές. Κατά τη δεύτερη χιλιετία π.Χ. υπήρχαν σε χρήση στον ελληνόφωνο χώρο διάφορα συστήματα γραφής, όπως τα ιερογλυφικά (2000-1750), η Γραμμική γραφή Α (1750-1450), που δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί ακόμα, και η Γραμμική γραφή Β (1450-1200). Από αυτά, το πιο αναπτυγμένο ήταν η Γραμμική Β, η οποία ήταν συλλαβογραφική γραφή, αφού κάθε σύμβολό της αναπαριστούσε μία συλλαβή. Το 1953 ο Βέντρις έσπασε τον κώδικα της Γραμμικής γραφής Β που χρησιμοποιούσε ο μυκηναϊκός πολιτισμός και κατέστη έτσι σταθμός για τη μελέτη της ιστορίας της ελληνικής γραφής. Επιπλέον, υπήρχε εν χρήσει η κυπρομινωική γραφή (1500-1100), η οποία επίσης δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί. Έχει χρησιμοποιηθεί πολύ και μάλιστα στην κλασική περίοδο το λεγόμενο κυπριακό συλλαβάριο, δηλαδή η κυπριακή γραφή, η οποία έχει επίσης αποκρυπτογραφηθεί. Από το 1150 π.Χ. μέχρι το 850 π.Χ., κατά τους «σκοτεινούς αιώνες», δεν υπάρχουν κάποια γραπτά τα οποία να αποτελούν τεκμήρια για την ελληνική γλώσσα (Κοπιδάκης, 1999: 105).

Κατά τις αρχές του 8^{ου} αι. π.Χ. οι Έλληνες υιοθέτησαν τη «φοινικική γραφή», η οποία ήταν ένα συμφωνογραφικό σύστημα γραφής, δηλαδή αναπαριστούσε μόνο τα

σύμφωνα (Βουτυράς, 2001: 211). Με την υιοθέτηση του φοινικικού αλφαβήτου, οι Έλληνες το αναπροσάρμοσαν έτσι ώστε να αναπαριστά και φωνήεντα, κάτι που οδήγησε στην αλφαβητική γραφή. Παράλληλα προστέθηκαν ορισμένα γράμματα για την αναπαράσταση επιπλέον συμφώνων, όπως τα <Φ>, <Χ> και <Ψ>. Αργότερα προστέθηκε και το γράμμα <Ω> προκειμένου να διαχωρίζεται από το γράμμα <Ο>. Έτσι, διαμορφώθηκε η πρωταρχική αλφαβητική γραφή όπου, με λίγες εξαιρέσεις, κάθε γράμμα ανταποκρίνεται σε έναν φθόγγο (Tonnet, 1995).

Α	a	Β	e	Γ	i	Δ	o	Ε	u
Δ	da	Ε	de	Ζ	di	Θ	do	Ι	du
Ζ	ja	Κ	je			Λ	jo	Μ	ju
Κ	ka	Ν	ke	Ξ	ki	Ο	ko	Π	ku
Μ	ma	Ρ	me	Σ	mi	Φ	mo	Ψ	mu
Ν	na	Χ	ne	Τ	ni	Ψ	no	Ω	nu
Ρ	pa	Ξ	pe	Υ	pi	Ω	po		pu
Χ	qa	Ω	qe	Φ	qi	Ζ	qo		
Ξ	ra	Ψ	re	Α	ri	Τ	ro	Υ	re
Ω	sa	Σ	se	Κ	si	Υ	so	Ε	su
Τ	ta	Φ	te	Ι	ti	Τ	to	Ψ	tu
Ψ	wa	Ζ	we	Β	wi	Λ	wu		
Ζ	za	Ξ	ze			Ζ	zo		

Πίνακας 1: Γραφή Γραμμική Β'

2.2 Λατινοελληνικά: ιστορική αναδρομή

Τα λατινοελληνικά έκαναν την εμφάνισή τους σε διάφορες περιοχές και σε διάφορες εποχές· δεν αποτελούν φαινόμενο αποκλειστικά της δικής μας εποχής. Κατά τη Βυζαντινή περίοδο, σύμφωνα με τον Καρθαίο (1934), εντοπίζονται κείμενα τα οποία είναι γραμμένα με ρομανικούς χαρακτήρες.

Σε μεταγενέστερο στάδιο βρίσκονται σημαντικά έργα της Κρητικής λογοτεχνίας είναι γραμμένα σε ρομανικό αλφάβητο, όπως για παράδειγμα η *Ερωφίλη* του Γεώργιου Χορτάτση. Να σημειωθεί πως κατά τον 19^ο αιώνα οι κάτοικοι της Σμύρνης αλλά και οι Χιώτες έμποροι, ενώ μιλούσαν ελληνικά, δυσκολεύονταν στη γραφή ως προς την ορθογραφία και έτσι στα τηλεγραφήματά τους (Ανδρουτσόπουλος, 1999) χρησιμοποιούσαν τα λατινοελληνικά. Μάλιστα, έγινε προσπάθεια να εκδοθεί ελληνική εφημερίδα στη Σμύρνη το περιεχόμενο της οποίας ήταν γραμμένο με χαρακτήρες ρομανικούς.

Πριν από τη χρήση των λατινοελληνικών στο διαδίκτυο, χρησιμοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 1931 στην Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Ε.Μ.Υ.) (από Ζαβρά όπως αναφέρει ο Androutsopoulos, 2009: 224). Το 1980 βρίσκουμε το βιβλίο *Φωνητική Γραφή* (Φιλήντας κ.ά., 1980), το οποίο προάγει την άποψη να αποτυπώνεται η ελληνική γλώσσα με ένα ρομανικό αλφάβητο. Στο βιβλίο αυτό υποστηρίζεται πως μέσω του ρομανικού αλφαβήτου λύνεται το πρόβλημα που παρουσιάζεται στην ορθογραφία και έτσι καθίσταται ως ένας πιο οικονομικός τρόπος γραπτής απόδοσης της ελληνικής. Συνδέει την Ελλάδα με τα δυτικά Ευρωπαϊκά κράτη καθώς απλοποιείται η γραφή. Στη συνέχεια, κατά το τέλος του 20^{ου} αιώνα εμφανίζεται μια εκτεταμένη χρήση της λατινοελληνικής γραφής, καθώς με την ανάπτυξη της τεχνολογίας διευκολύνθηκε η ηλεκτρονική επικοινωνία αλλά υποστήριζε μόνο ρομανικούς χαρακτήρες. Η εκτεταμένη αυτή χρήση του ρομανικού αλφαβήτου για τη γραφή της ελληνικής γλώσσας στην ηλεκτρονική επικοινωνία ονομάστηκε από τους χρήστες της "greeklish".

2.3 Το φαινόμενο των greeklish

Ο όρος greeklish (σε μικρότερο βαθμό αποκαλούνται επίσης “greenglish”) προέκυψε από την αγγλική λέξη “Greek” σε συνδυασμό με τη λέξη “English”. Τα greeklish αφορούν τον γραπτό λόγο και έτσι καθίστανται μέρος της γραπτής επικοινωνίας και όχι της προφορικής. Οι άνθρωποι λοιπόν στη γραπτή τους ηλεκτρονική επικοινωνία επιλέγουν να αποτυπώνουν την ελληνική γλώσσα με ρομανικούς χαρακτήρες. Ορισμένοι ερευνητές χρησιμοποίησαν τους όρους «μεταγραφή» και «λατινοποίηση» για την αντικατάσταση του γραφικού χαρακτήρα (Ανδρουτσόπουλος, 2000, Chalamandaris et al, 2006). Άλλοι αναφέρονταν σε μία «υβριδική γλώσσα της γραπτής ηλεκτρονικής επικοινωνίας των Ελλήνων» (Μουστάκα, 2009· Valassakis, 2001).

Βασικό χαρακτηριστικό των greeklish είναι ότι οι χρήστες μπορούν να αποτυπώσουν μία ελληνική λέξη με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Δεν βασίζονται σε ένα ιδιαίτερο επίσημο αλφάβητο και έτσι μπορούν να μεταγράψουν μία λέξη με όποιο τρόπο επιθυμούν. Για παράδειγμα δεν υπάρχει ένας και μοναδικός τρόπος μεταγραφής της λέξης «άποψη» καθώς μπορεί να αποτυπωθεί ως (apopsi), (aposph) ακόμα και (apo4i). Απουσιάζει, λοιπόν, αυτός ο μοναδικός τρόπος, ο οποίος μεταγράφει μία ελληνική λέξη σε ρομανικό αλφάβητο.

Το κάθε άτομο επιλέγει με διαφορετικό κριτήριο τον τρόπο με τον οποίο θα μεταγράψει μία ελληνική λέξη με ρομανικούς χαρακτήρες. Τα κριτήρια μπορεί να αφορούν την ορθογραφία ή τη φωνητική. Αναλυτικά, όπως αναφέρει και ο Ανδρουτσόπουλος (2010), υπάρχουν τρεις ξεχωριστοί τρόποι γραφής των greeklish: ο φωνολογικός, ο οπτικός και ο τύπος του πληκτρολογίου ο οποίος αφορά τον τρόπο που είναι κατανεμημένα τα γράμματα στο πληκτρολόγιο (Ανδρουτσόπουλος, 2000):

- Στον φωνολογικό τρόπο μεταγραφής της ελληνικής γλώσσας σε greeklish σημαντικό ρόλο παίζει η φωνολογική μορφή της λέξης.
Π.χ. ξέρω (ksero)
- Ο οπτικός τρόπος γραφής βασίζεται στο σχήμα το οποίο διαθέτουν τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου προκειμένου να μοιάζουν οπτικά με το αντίστοιχο ρομανικό γράμμα.
Π.χ. ξέρω (3erw)
- Ο τύπος του πληκτρολογίου αφορά τη διάταξη των γραμμάτων στο πληκτρολόγιο. Κυρίως χρησιμοποιείται με βάση το πού βρίσκονται οι φθόγγοι πάνω στο πληκτρολόγιο.
Π.χ. ξέρω (jero)

Κεφάλαιο 3

Τα greeklish στο διαδίκτυο

3.1 Η χρήση των greeklish στην τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία

Τα greeklish αποτελούν έναν κώδικα ο οποίος χρησιμοποιείται σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας (Koutsogiannis & Mitsikoroulou, 2007) με μία ποικιλομορφία στην ορθογραφία καθώς ένα ρομανικό γράμμα μπορεί να αντιστοιχεί περισσότερα από ένα ελληνικά γράμματα. Βέβαια, πολλές φορές παρουσιάζεται μία δυσχέρεια στην ανάγνωση κειμένου γραμμένου στα greeklish για άτομα που δεν είναι εξοικειωμένα με αυτόν τον τρόπο γραφής (Tseliga, 2003).

3.1.1 Γλώσσα και Διαδίκτυο

Το διαδίκτυο ως ένα κοινωνικό περιβάλλον αποτελεί έναν χώρο εμπλοκής του παγκόσμιου και του τοπικού, δίνοντας με αυτό τον τρόπο παρακίνηση στην παρουσίαση των υβριδικών γλωσσικών ποικιλιών (Koutsogiannis & Mitsikoroulou, 2004: 1). Είναι ένα αυτόνομο σύστημα μέσα στο οποίο συνδέονται μεταξύ τους ηλεκτρονικοί υπολογιστές από όλη την υφήλιο με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών.

Ανάλογα με τις εκάστοτε επικοινωνιακές ανάγκες που παρουσιάζονται σε μία δεδομένη στιγμή, το διαδίκτυο αναπροσαρμόζει διάφορα στοιχεία έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες συνθήκες. Παρουσιάζει με άλλα λόγια μία αστάθεια λόγω του ότι μεταβάλλονται και οι ανάγκες ανά περιόδους. Οι διάφορες υπηρεσίες που υπάρχουν με τα εργαλεία των πολυμέσων δίνουν χώρο στο να αναπτύσσονται ποικίλες συμπεριφορές ως προς τη διαδικτυακή επικοινωνία.

Η αρχική χρήση αυτού του παγκόσμιου ιστού αφορούσε την αγορά, την παραγωγή, την εργασία και έτσι έφτασε στην κάλυψη μιας ακόμα σημαντικής ανάγκης, της επικοινωνίας. Μέσα σε αυτή τη διαδικασία της επικοινωνίας υπάρχουν τα εξής δομικά μέρη: ο πομπός που είναι ο αποστολέας του μηνύματος, ο δέκτης ο οποίος είναι αυτός που λαμβάνει το μήνυμα και το μέσο το οποίο καθίσταται σημαντικό για την επίτευξη της επικοινωνίας (στην προκειμένη περίπτωση είναι ο ηλεκτρονικός υπολογιστής) (Σιμάτος, 2000:24). Έτσι, για την πραγμάτωση αυτής της τεχνολογικά διαμεσολαβημένης επικοινωνίας κατέστη σημαντικό να χρησιμοποιείται ένας κοινός κώδικας. Ο πομπός και ο δέκτης θα πρέπει να χρησιμοποιούν μία κοινή γλώσσα, μία κοινή γραφή. Πιο σωστά, στις μέρες μας, ένα κοινό σύστημα με σύμβολα τα οποία θα μπορούν να γίνουν κατανοητά και από τις δύο πλευρές.

Κάποια χαρακτηριστικά αυτού του είδους της επικοινωνίας βρίσκονται στην ελευθερία του χρόνου καθώς και ο πομπός και ο δέκτης μπορούν να πληκτρολογήσουν το μήνυμά τους χωρίς περιορισμό ως προς τη διάρκεια της επεξεργασίας του. Περιορισμοί, επίσης, δεν υπάρχουν ούτε ως προς τον χώρο, καθώς οι φορείς έχουν τη δυνατότητα να παρευρίσκονται σε οποιαδήποτε τοποθεσία ανά την υφήλιο. Πλεονέκτημα είναι ο ίδιος ο τύπος της πολυδιάστατης επικοινωνίας, αφού στη συζήτηση μπορεί να εμπλακούν περισσότερα από δύο άτομα ή ακόμα και ομάδες ανθρώπων. Βέβαια, μέσα σε όλα αυτά τα χαρακτηριστικά της διαμεσολαβημένης επικοινωνίας απουσιάζουν τα διάφορα εκφραστικά μέσα όπως είναι οι χειρονομίες, τα νεύματα και γενικότερα η γλώσσα του σώματος των ατόμων που επικοινωνούν, ενώ παρουσιάζεται έλλειψη της αμεσότητας όπως αυτή θα υλοποιούνταν στην επικοινωνία «πρόσωπο με πρόσωπο». Αξιοσημείωτο βέβαια είναι το γεγονός ότι, ενώ οι φορείς της επικοινωνίας έχουν όσο χρόνο θέλουν για να συντάξουν το μήνυμα, για να καταλήξουν σε ένα συμπέρασμα είναι αρκετά περισσότερος αυτός ο χρόνος σε αντίθεση με εκείνον που θα υπολογίζονταν κατά την προφορική επικοινωνία. Σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά αυτά η γλώσσα του διαδικτύου αποτιμάται ως μία ξεχωριστή γλώσσα

στην οποία ενυπάρχουν στοιχεία τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου σε πραγματικό χρόνο.

Αξιοσημείωτος είναι ο όρος οποίος εισήχθη από τον David Crystal «δικτυογλώσσα» («Netspeak»). Είναι μία μείξη χαρακτηριστικών γραπτού και προφορικού λόγου στην οποία χρησιμοποιείται ένα συγκεκριμένο λεξιλόγιο με εξειδικευμένες φράσεις (Crystal, 2007). Μέσα σε αυτή τη μείξη του προφορικού και του γραπτού λόγου δημιουργούνται κάποιοι νεολογισμοί με την ένωση δύο διαφορετικών λέξεων. Έτσι παρουσιάζονται διάφορες προκλήσεις οι οποίες σχετίζονται με τη γλώσσα εξαιτίας αυτού του είδους της επικοινωνίας. Τέτοιες λέξεις μπορεί να είναι οι εξής: ποδοβόλεϊ, ενημεροψυχαγωγία, πολυχρήστης (Μουράτογλου, 2014).

3.2 Τα greeklish στο κυπριακό συγκείμενο

Η κυπριακή ελληνική, γνωστή ως «κυπριακά» ή «κυπριακή διάλεκτος», που ομιλείται στην Κύπρο αλλά και σε κυπριακές παροικίες στο εξωτερικό, είναι μία διάλεκτος της ελληνικής γλώσσας που διαφέρει σε διάφορους τομείς από την κοινή νέα ελληνική (ΚΝΕ). Η διάλεκτος αυτή δεν διαθέτει μια τυποποιημένη ορθογραφία και σπάνια χρησιμοποιείται για γραπτούς σκοπούς. Αν και χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα η κυπριακή και η ΚΝΕ από τον ελληνόφωνο πληθυσμό της Κύπρου, οι δύο αυτές ποικιλίες εξυπηρετούν διαφορετικές λειτουργίες. Η κυπριακή χρησιμοποιείται κυρίως για προφορικούς επικοινωνιακούς σκοπούς. Η ΚΝΕ χρησιμοποιείται σε επίσημες περιστάσεις καθώς είναι μία από τις δύο επίσημες γλώσσες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ως προς την ορθογραφία, λόγω του ότι η κυπριακή δεν χρησιμοποιείται για καθημερινούς γραπτούς σκοπούς, δεν έχει κάποιο επίσημο ορθογραφικό τρόπο αποτύπωσης. Πιο κάτω θα παρουσιαστούν οι τρόποι με τους οποίους οι ομιλητές της κυπριακής ελληνικής χρησιμοποιούν τους ρομανικούς χαρακτήρες, σε μια προσπάθεια να αναπαραστήσουν τα χαρακτηριστικά της ομιλούμενης γλώσσας τους στο διαδίκτυο.

Στο διαδίκτυο οι ομιλητές της κυπριακής τη χρησιμοποιούν για να εκφράσουν το ανήκειν σε μια κοινή γλωσσική κοινότητα και για να επιτελέσουν την εθνοτική και πολιτισμική τους ταυτότητα μέσα στο παγκόσμιο διαδίκτυο. Για τη γραπτή αναπαράσταση της κυπριακής ελληνικής σε ηλεκτρονικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των ομιλητών της διαλέκτου χρησιμοποιείται συχνά το ρομανικό αλφάβητο αντί του ελληνικού.

Χρησιμοποιούν ρομανικούς χαρακτήρες προκειμένου να αποδοθούν οι ήχοι φθόγγων που θέλουν να αποδοθούν. Χαρακτηριστικά παραδείγματα οι φθόγγοι [tʃ] και [ʃ] οι οποίοι δεν αποδίδονται εύκολα στο ελληνικό αλφάβητο. Λέξεις που περιέχουν αυτούς τους φθόγγους, όπως το [tʃe] («και») και [ʃ:il:os] («σκύλος»), αποδίδονται εύκολα με τη χρήση του ρομανικού αλφαβήτου, π.χ. ως ⟨jai⟩ και ⟨shillos⟩ αντίστοιχα. Επομένως καθίσταται φανερό πως τα greeklish και με την ευκολία αλλά και με την ταχύτητα που έχουν, σε συνδυασμό με την απόδοση στο γραπτό λόγο εκφράσεων και ήχων της διαλέκτου, κάνει πιο ελκυστική τη χρήση τους.

Κεφάλαιο 4

Προγενέστερες έρευνες αλλά και απόψεις για τα greeklish

4.1 Προγενέστερες έρευνες

Τα συστήματα γραφής θεωρούνται διαθέσιμοι κοινωνικοί και πολιτισμικοί σημειωτικοί πόροι (semiotic resources) (Κουτσογιάννης, 2012). Οι σημειωτικοί αυτοί πόροι στα πλαίσια της κοινωνίας αλλά και των ομάδων που την αποτελούν και τις χρησιμοποιούν παρουσιάζουν ένα συμβολικό καθεστώς (Kress, 2010 & Sebba, 2007/2009). Σαφέστατα, εξαιτίας των παγκόσμιων μεταβολών τις τελευταίες δεκαετίες η κοινωνία επιδέχεται νέες προοπτικές στα θέματα επικοινωνίας καθώς επηρεάζεται από τις αλλαγές. Έτσι, λόγω αυτών των παγκόσμιων αλλαγών, της ανάπτυξης της τεχνολογίας και κατ' επέκταση της ισχυρής παρουσίας των τεχνολογικά διαμεσολαβημένων μέσων, καθίσταται αναγκαίο να προσαρμόζεται οποιοδήποτε φαινόμενο γραφής του μηνύματος με βάση τις συνθήκες και ανάγκες επικοινωνίας της εκάστοτε εποχής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αγγλική γλώσσα, η οποία έχει την πρωτοκαθεδρία στα ψηφιακά μέσα επικοινωνίας. Άλλωστε έχει επικρατήσει και ως η παγκόσμια γλώσσα διαμεσολάβησης. Αυτοί που είναι ενεργοί άλλωστε στα ψηφιακά αυτά μέσα ορίζουν τους σημειωτικούς πόρους (Kress, 2010). Επιπλέον, σημαντικό ρόλο για τους κοινωνικά ενεργούς έχει το επίπεδο του εγγραμματισμού ή διαδρομή που έχουν κάνει σχετικά με την ανάγνωση, τη γραφή αλλά και την κατανόηση των ήδη αποκτημένων γνώσεων στην επίλυση σύνθετων καταστάσεων.

Αποτέλεσμα θα είναι οι κοινωνικοί αυτοί πρωταγωνιστές να εφαρμόζουν έμπρακτα τις κεκτημένες αυτές γνώσεις μέσα στην κοινωνία.

Η έρευνα του Ανδρουτσόπουλου (2000) σχετιζόταν με τη στάση των χρηστών των greeklish απέναντι στην ορθογραφία κατά τη χρήση τους σε μηνύματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Το δείγμα της έρευνας του αφορούσε 31 γυναίκες και 45 άνδρες. Από εκείνους οι πιο πολλοί θεωρούσαν πως τα greeklish είναι ένας πιο πρακτικός τρόπος για να χρησιμοποιούνται στην ηλεκτρονική τους επικοινωνία, ενώ ταυτόχρονα δεν πιστεύουν πως «απειλούν» την ίδια τη γλώσσα. Υπάρχουν επίσης και εκείνοι, κυρίως μεγαλύτερης ηλικίας, στην έρευνά του οι οποίοι θεωρούν ότι τα greeklish τους δυσκολεύουν στην ανάγνωση αλλά και στη γραφή. Σε γενικότερο πλαίσιο οι συμμετέχοντες της έρευνας δήλωσαν ότι τα χρησιμοποιούσαν για πρακτικούς σκοπούς και από συνήθεια (Ανδρουτσόπουλος,2000).

Η έρευνα του Βαλασσάκη (2001) είχε ως σκοπό να διερευνήσει τις συνέπειες της χρήσης των greeklish στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων από δείγμα 20 Ελλήνων και Ελληνο-Καναδών συμμετεχόντων έδειξε πως δεν υπάρχει συγκεκριμένο κριτήριο γραφής, αλλά ο καθένας από αυτούς γράφει σύμφωνα με τους δικούς του κανόνες. Ακόμα και αν ο ηλεκτρονικός υπολογιστής υποστήριζε το ελληνικό αλφάβητο, οι χρήστες προτιμούσαν τα greeklish ως έναν πιο γρήγορο τρόπο γραφής και γιατί αποφεύγονται τυχόν ορθογραφικά λάθη. Τέλος, από τους συμμετέχοντες της έρευνας, το 60% θεωρεί ότι η ελληνική γλώσσα πρόκειται να επηρεαστεί αρνητικά από την εισαγωγή των greeklish (Valassakis, 2001).

Η έρευνα των Chalamandaris et al. (2004) είχε ως θέμα τη δημιουργία λογισμικού που μετέτρεπε τα greeklish σε ελληνικό αλφάβητο λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία που παρουσιάζουν τα greeklish μέσω στατιστικών μοντέλων και λεξιλογίων από μεγάλα σώματα κειμένων. Το σύστημα λειτουργεί μετατρέποντας τις γραμμένες σε greeklish λέξεις φωνητικά με όλους τους δυνατούς τρόπους, από τους οποίους στη συνέχεια εντοπίζει τις πραγματικές ελληνικές λέξεις. Από όλες τις πιθανές ελληνικές λέξεις στις οποίες καταλήγει ο αλγόριθμος για κάθε γραμμένη σε greeklish λέξη, επιλέγεται μία λέξη στη βάση πιθανοτήτων καθώς και κανόνων που διέπονται από το συγκεκριμένο (Chalamandaris et al., 2004).

Οι Marinis, Papangeli και Tseliga (2005) διερεύνησαν την αναγνώριση υπαρκτών ελληνικών λέξεων και ψευδολέξεων από χρήστες των greeklish. Στην έρευνα συμμετείχαν 22 Έλληνες χρήστες των greeklish, οποίοι κλήθηκαν να αναγνωρίσουν εάν οι λέξεις που τους παρουσιάζονταν ήταν υπαρκτές ή όχι. Οι λέξεις παρουσιάζονταν

γραμμένες είτε σε ελληνικό είτε σε ρομανικό αλφάβητο. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ήταν γρηγορότερη η αναγνώριση των λέξεων που ήταν γραμμένες στο ελληνικό αλφάβητο σε σχέση με λέξεις που ήταν γραμμένες στο ρομανικό αλφάβητο, ενώ δεν υπήρξε διαφορά στην ορθότητα με την οποία αναγνώριζαν εάν η παρουσιαζόμενη λέξη ήταν υπαρκτή στην ελληνική γλώσσα (Marinis, Papangeli & Tseliga, 2005).

Ακόμα μία έρευνα των Koutsogiannis & Mitsikoroulou (2003) ασχολήθηκε με τις στάσεις των χρηστών απέναντι τα greeklish. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι υπάρχουν τρεις τάσεις απέναντι στο φαινόμενο αυτό: α) η «αναδρομική τάση», κατά την οποία τα greeklish θεωρούνται απειλή για την ελληνική γλώσσα· β) η «τάση προοπτικής», κατά την οποία τα greeklish είναι ένα μεταβατικό φαινόμενο, το οποίο θα καταστεί αμελητέο με την εξέλιξη της τεχνολογίας· και γ) η «τάση αντίστασης», κατά την οποία τα greeklish αντιμετωπίζονται αρνητικά στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης (Κουτσογιάννης, 2012).

Η Spilioti (2009) μελέτησε την ποικιλομορφία των ελληνικών τύπων γραμμένων σε ρομανικό αλφάβητο σε 447 γραπτά μηνύματα κινητού τηλεφώνου σε άτομα από 15 έως 25 ετών στην Ελλάδα. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χρήση του ελληνικού αλφαβήτου είναι κυρίαρχη έναντι της χρήσης του ρομανικού. Οι μόνες φορές που παρατηρήθηκε να χρησιμοποιούνται τα greeklish είναι για να μεταγράψουν δάνειες λέξεις (Spilioti, 2009: 398).

Οι Dimitropoulou, Dunabeitia και Carreiras (2011) ασχολήθηκαν με τους τύπους των greeklish που χρησιμοποιούν οι χρήστες τους. Το δείγμα της έρευνας αποτελείτο από 44 Έλληνες. Δόθηκαν στους συμμετέχοντες λέξεις σε ρομανικό αλφάβητο πραγματικές και μη και κλήθηκαν να επιλέξουν ποια κατά τη γνώμη τους είναι η σωστή απόδοση στο ελληνικό αλφάβητο σε ένα αρκετά σύντομο χρονικό διάστημα. Τα συμπεράσματα έδειξαν πως οι χρήστες των greeklish διευκολύνονται περισσότερο όταν η γραμμένη σε greeklish λέξη που είχαν να επιλέξουν έναν αναπαριστούσε τη φωνητική παρά την ορθογραφική μορφή της λέξης (Dimitropoulou, Dunabeitia & Carreiras, 2011).

Οι Laghos, Masoura και Skordi (2013) ερεύνησαν ελληνόφωνα σχόλια στην διαδικτυακή πλατφόρμα YouTube. Συγκεκριμένα, ασχολήθηκαν με την επιλογή αλφαβήτου για τη γραφή των σχολίων αυτών. Η πλειοψηφία των χρηστών (90%) φάνηκε ότι χρησιμοποιούσε τα greeklish, ενώ μόλις το 9% των χρηστών χρησιμοποιεί το ελληνικό αλφάβητο. Λόγοι που ωθούν τους χρήστες στη χρήση των greeklish είναι το γεγονός ότι εξοικονομούν χρόνο και δεν ασχολούνται με κανόνες της ορθογραφίας φτάνει μόνο να είναι κατανοητό το μήνυμα (Laghos, Masoura & Skordi, 2013).

Ο Κουτσογιάννης (2012) αξιοποιώντας την προσέγγιση του Fairclough (2003) στην κριτική ανάλυση λόγου (CDA-critical discourse analysis) διέκρινε δύο λόγους (discourses) όσον αφορά τις στάσεις απέναντι στα greeklish: τον εργαλειακό λόγο και τον κοινωνικοπολιτισμικό λόγο (sociocultural discourse). Ο εργαλειακός λόγος περιλαμβάνει δύο υπο-λόγους (sub-discourses) σε ό,τι αφορά τα greeklish στην τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία.

Ο πρώτος υπο-λόγος σχετίζεται με την απειλή που θεωρείται ότι δέχεται ο γραπτός λόγος από την εμφάνιση των greeklish. Η ελληνική γραφή θεωρείται ότι τίθεται υπό απειλή καθώς τα λατινοελληνικά θεωρούνται ένα κατασκευάσμα που τη φθείρει. Ο υπο-λόγος αυτός, μάλιστα, αναφέρεται και στο επίπεδο των μαθητών στα σχολεία. Αναφέρεται, δηλαδή, στην υπονόμηση του ελληνικού εγγραμματισμού που θεωρείται ότι διαφαίνεται τόσο στις επιδόσεις των μαθητών όσο και στην απειλή της ελληνικής γλώσσας σε συνολικό επίπεδο.

Στον δεύτερο υπόλογο, η γραφή διακατέχει έναν πιο ουδέτερο ρόλο. Πιο συγκεκριμένα η γραφή θεωρείται ένα μέσο το οποίο κωδικοποιεί διάφορες συμβάσεις του προφορικού λόγου. Δεν σχετίζεται με κοινωνικούς ή πολιτισμικούς άξονες ώστε να εξετάζεται η ορθότητα της ελληνικής γραφής. Η λατινοελληνική γραφή, λοιπόν, εξυπηρετεί τις εκάστοτε ανάγκες της εποχής και συμπορεύεται με την εξέλιξη της τεχνολογίας και σε καμία περίπτωση δεν έχει γλωσσολογικό χαρακτήρα. Τα λατινοελληνικά, λοιπόν, δεν θεωρούνται κάτι μόνιμο και για τον λόγο αυτό υποστηρίζεται ότι δεν θα πρέπει να προσδίδεται ιδιαίτερη προσοχή στο σύστημα γραφής που χρησιμοποιείται (Koutsogiannis & Mitsikoroulou, 2003).

Ο δεύτερος λόγος κατά την προσέγγιση του Fairclough (2003) είναι ο κοινωνικοπολιτισμικός λόγος (sociocultural discourse). Ο λόγος αυτός προσεγγίζει το φαινόμενο των λατινοελληνικών σαν ένα κομμάτι του νέου τεχνολογικού και κοινωνικού γίγνεσθαι. Μελετώνται ποικίλες πτυχές. Οι Tseliga (2007) και Androutsopoulos (2009) αναφέρονται στη διγραφία κατά τη χρήση των τεχνολογικά διαμεσολαβημένων μέσων (π.χ. του υπολογιστή), το να χρησιμοποιούνται με άλλα λόγια δύο διαφορετικά είδη γραφής. Ο Ανδρουτσόπουλος επισημαίνει μάλιστα, όπως προαναφέρθηκε, την ποικιλόμορφη απόδοση των λέξεων στα greeklish τα οποία μεταγράφονται με βάση τους ορθογραφικούς κανόνες αλλά και με βάση τη φωνητική απόδοση της λέξης.

Από τις πιο πάνω έρευνες συμπεραίνουμε πως τα greeklish έχουν μία ποικιλομορφία όταν μεταγράφονται. Άλλοτε μεταγράφονται σύμφωνα με τη φωνητική

αναπαράσταση της λέξης και άλλοτε σύμφωνα με την ορθογραφική ή οπτική απόδοση του τύπου. Χρησιμοποιούνται κυρίως από τους νέους καθώς είναι πιο εξοικειωμένοι με τα τεχνολογικά μέσα για λόγους συνήθειας αλλά και εξοικονόμησης χρόνου. Παρά το γεγονός ότι τα greeklish δεν έχουν ορθογραφικούς κανόνες και έτσι οι χρήστες νιώθουν περισσότερη ασφάλεια στο να αποφευχθούν ορθογραφικά λάθη, τα greeklish δεν απειλούν πραγματικά την ίδια τη γλώσσα. Είναι ένας τρόπος γραφής σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας.

4.2.1 Αντιδράσεις για τα greeklish

Τα greeklish προκάλεσαν κάποιες αντιδράσεις αλλά και συζητήσεις μεταξύ πανεπιστημιακών αλλά και των πολιτών.

Το 2001 η Ακαδημία Αθηνών εξέδωσε την άποψη πως «η γλώσσα είναι κυματοθραύστης για κάθε ξένη επιρροή και προπαγάνδα» (Koutsogiannis & Mitsikoroulou, 2003). Για τον λόγο αυτό οι άνθρωποι πρέπει να καθίστανται προστάτες σε μία τέτοιου είδους απειλή για την ελληνική γλώσσα. Εκφράζουν την άποψη πως μία τέτοια εξωτερική απειλή των greeklish απειλεί την ίδια τη γλώσσα. Είναι μία άποψη που υποστηρίχθηκε με άρθρα πάνω στο συγκεκριμένο φαινόμενο σε εφημερίδες της εποχής (Βραδινή, Ελεύθερος, Απογευματινή της Κυριακής).

Το 2011 ο Γ. Μπαμπινιώτης, καθηγητής της Γλωσσολογίας, τίθεται κατά της χρήσης και της ύπαρξης των greeklish. Σε άρθρο δηλώνει πως γράφοντας στα greeklish «αποξενωνόμαστε από την εικόνα της λέξης και την ορθογραφία της» (Μπαμπινιώτης, 2011: εφημ. Τα Νέα).

Ο κοινωνιολόγος Χαράλαμπος Σέρτζιος το 2015 θεωρεί τα greeklish ως «ασπίδα που κρύβει κανείς γραμματικά, γλωσσικά και εκφραστικά λάθη» (Τα Νέα, 2010 «Πρόβλημα... orthografias: Η χρήση των greeklish από τους νέους βλάπτει σοβαρά τη γλώσσα»).

Οι πιο πάνω απόψεις δεν αποτελούν επιστημονικές τοποθετήσεις, αλλά προσωπικές αντιδράσεις και απόψεις.

Η γλώσσα όμως, όπως αναφέρεται στον Χριστίδη (2005) δεν μπορεί να κινδυνεύει από τα greeklish καθώς είναι γλώσσα που και ομιλείται και γράφεται και διδάσκεται

στα σχολεία. Εκείνες που χάνονται είναι οι γλώσσες που έχασαν ανθρώπους που τις μιλούν (Χριστίδης, 2005: 165).

Κεφάλαιο 5

Η μεθοδολογία της έρευνας

5.1 Σκοπός της Έρευνας

Οι προηγούμενες έρευνες που ασχολήθηκαν με τα greeklish φαίνεται να συμφωνούν ότι υπάρχει μία ποικιλομορφία στη χρήση τους. Οι χρήστες μετέγραφαν με διαφορετικούς τρόπους και για τους δικούς τους λόγους μία ελληνική λέξη σε ρομανικό αλφάβητο. Αυτό γιατί κάποιοι από τους συμμετέχοντες των ερευνών είχαν τα δικά τους κριτήρια και τους δικούς τους άτυπους κανόνες μεταγραφής σε greeklish. Κάποια από αυτά τα αποτελέσματα αξίζει να διερευνηθούν και στην παρούσα εργασία μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.

Πιο συγκεκριμένα, για την παρούσα έρευνα σκοπός είναι να διερευνηθούν οι στάσεις απέναντι στη λατινοελληνική γραφή καθώς και οι χρήσεις της στην Ελλάδα και στην Κύπρο και να συγκρίνει τα αποτελέσματα ανάμεσα στις δύο αυτές χώρες. Οι συμμετέχοντες της έρευνας επιλέχθηκε να είναι μαθητές, φοιτητές και εργαζόμενοι, ώστε να μελετηθούν οι απόψεις τους ανάλογα με την ιδιότητά τους και το ηλικιακό φάσμα στο οποίο ανήκουν. Η επιλογή αυτών των πληθυσμών έγινε προκειμένου να υπάρχει μία ποικιλία στο δείγμα ώστε να είναι πιο αξιόπιστα τα αποτελέσματα της έρευνας.

5.1.1 Στόχοι της έρευνας

Πιο συγκεκριμένα οι στόχοι της έρευνας ήταν οι εξής:

- Να διερευνηθεί εάν οι μαθητές/φοιτητές/εργαζόμενοι γνωρίζουν το φαινόμενο των greeklish.
- Να διερευνηθεί εάν χρησιμοποιούν οι μαθητές/φοιτητές/εργαζόμενοι σε Ελλάδα και Κύπρο τα greeklish σε διάφορες συμβάσεις επικοινωνίας και κατά πόσο μπορούν να ορίσουν το φαινόμενο αυτό.
- Να διερευνηθεί σε ποιο ποσοστό χρησιμοποιείται η λατινοελληνική γραφή σε Κύπρο και Ελλάδα και να συγκριθεί η χρήση μεταξύ των δύο χωρών.
- Να εξακριβωθεί σε ποιες περιστάσεις επικοινωνίας γίνεται χρήση των greeklish από τον υπό εξέταση πληθυσμό. Τέτοιες περιστάσεις είναι τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα μηνύματα που στέλνονται από τα κινητά τηλέφωνα, τα μηνύματα μέσα από τα σύγχρονα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η επικοινωνία μέσα από ηλεκτρονικά παιχνίδια και ο έντυπος λόγος.
- Να μελετηθεί ο τρόπος αποτύπωσης των greeklish. Εάν δηλαδή ακολουθείται ένας συγκεκριμένος τρόπος γραφής από τους χρήστες τους.
- Να διερευνηθούν οι λόγοι χρήσης των greeklish.
- Ένας ακόμα στόχος είναι να διερευνηθεί το αν οι συμμετέχοντες έχουν την πεποίθηση ότι τα greeklish επηρεάζουν την ορθογραφία.
- Τέλος, να διερευνηθεί εάν η χρήση των greeklish παρουσιάζει φθίνουσα ή αύξουσα πορεία.

5.2 Εργαλεία της έρευνας

5.2.1 Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες της παρούσας έρευνας αριθμούν τους 200. Το δείγμα αφορά άτομα από 16 ετών και άνω που βρίσκονται στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Πιο συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες είναι μαθητές, φοιτητές αλλά και εργαζόμενοι. Οι μαθητές που ρωτήθηκαν είναι από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευσης των τάξεων Α', Β' και Γ' Λυκείου.

Οι φοιτητές και οι εργαζόμενοι διαχωρίζονται ανάλογα με το επίπεδο σπουδών (προπτυχιακός τίτλος σπουδών, μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών, διδακτορικός τίτλος σπουδών, άλλο).

5.3 Ερωτηματολόγιο

Προκειμένου να μελετηθούν οι στάσεις και οι χρήσεις των λατινοελληνικών σε Ελλάδα και σε Κύπρο σχεδιάστηκε και διανεμήθηκε ένα ερωτηματολόγιο (βλ. Παράρτημα Β). Στην αρχή του ερωτηματολογίου παρουσιάζεται ένα ενημερωτικό κείμενο για τον στόχο της έρευνας. Δίδει επίσης την οδηγία να απαντηθούν όλες οι ερωτήσεις με ειλικρίνεια προκειμένου να εξαχθούν πιο έγκυρο αποτέλεσμα, διαβεβαιώνοντας ότι θα τηρηθεί απόλυτη ανωνυμία.

Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιέχει ερωτήσεις για δημογραφικά στοιχεία, όπως το φύλο των συμμετεχόντων όπως επίσης και την ηλικία. Σημαντική πληροφορία για να γίνει αυτή η συγκριτική μελέτη αφορά τον τόπο καταγωγής αλλά και τον τόπο διαμονής των ατόμων αυτών (Ελλάδα/Κύπρος). Ζητείται επίσης να δηλωθεί η ιδιότητα των συμμετεχόντων: εάν είναι μαθητές, να σημειώσουν την τάξη (Α΄ Λυκείου/Β΄ Λυκείου/Γ΄ Λυκείου), ενώ εάν είναι φοιτητές ή απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να επιλέξουν το επίπεδο σπουδών τους (προπτυχιακός τίτλος/μεταπτυχιακός τίτλος/διδακτορικός τίτλος/άλλο).

Το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικές με τα τεχνολογικά μέσα. Πιο συγκεκριμένα, πρέπει να ζητείται να αναφέρουν ποιο τεχνολογικό μέσο χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους (ηλεκτρονικός επιτραπέζιος υπολογιστής/φορητός υπολογιστής/κινητό τηλέφωνο, φορητή οθόνη αφής/άλλο). Επίσης, ζητείται να δηλωθεί το χρονικό διάστημα το οποίο αφιερώνουν για τη χρήση αυτών των τεχνολογικών μέσων (0-1/1-3/3-5/5 και περισσότερες) αλλά και τους λόγους (για ψυχαγωγία/για ενημέρωση/για την αναζήτηση πληροφοριών/για επικοινωνία).

Στο τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου οι ερωτήσεις σχετικά αφορούν το φαινόμενο των greeklish. Αρχικά, γίνονται ερωτήσεις σχετικά με το αν είναι γνωστό το φαινόμενο αυτό και αν χρησιμοποιούν τα greeklish. Καλούνται να δώσουν έναν σύντομο ορισμό για τα greeklish. Ερωτώνται επίσης σε ποιες περιστάσεις επικοινωνίας χρησιμοποιούν

τα greeklish (μηνύματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου/μηνύματα μέσω του κινητού τηλεφώνου/μηνύματα στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης/σε ηλεκτρονικά παιχνίδια/στον χειρόγραφο λόγο). Στη συνέχεια, καλούνται να αναφέρουν αν ακολουθούν έναν συγκεκριμένο τρόπο μεταγραφής ή αν γράφουν με τον δικό τους τρόπο. Δίνεται για παράδειγμα η λέξη «διαφθείρομαι» και παρακαλούνται οι συμμετέχοντες του ερωτηματολογίου να την αποτυπώσουν σε λατινοελληνικό αλφάβητο. Τέλος, τα άτομα που χρησιμοποιούν τα greeklish καλούνται να σημειώσουν τον λόγο για τον οποίο καταφεύγουν στη χρήση των greeklish (συνήθεια/για να προλαμβάνονται οποιαδήποτε ορθογραφικά λάθη/αποτυπώνονται ταχύτερα/δεν αλλάζετε τη γλώσσα στο πληκτρολόγιο για εξοικονόμηση χρόνου/άλλο).

Στο τελευταίο μέρος διερευνάται η συχνότητα γραφής σε ελληνικό αλφάβητο αλλά και σε λατινοελληνικό αλφάβητο. Προτρέπονται να απαντήσουν σχετικά με το αν τους ενοχλεί όταν εντοπίζουν λέξεις γραμμένες σε λατινοελληνικό αλφάβητο καθώς και αν τους δυσκολεύει να διαβάσουν ένα κείμενο γραμμένο κατά αυτό τον τρόπο. Ερωτώνται επίσης εάν πιστεύουν πως η χρήση των greeklish επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφία και αν πιστεύουν πως γίνεται στις μέρες μας κυρίως από τους νέους. Η καταληκτική ερώτηση, αφορούσε το εάν θεωρούν ότι τα greeklish βρίσκονται σε πτωτική ή αυξητική πορεία.

5.3.1 Η μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο για μία δειγματοληπτική έρευνα. Μετά τη συγκέντρωση των ερωτηματολογίων, καταμετρήθηκαν οι απαντήσεις τις οποίες έδωσαν τα άτομα στα οποία κατανεμήθηκε. Το αριθμητικό αποτέλεσμα για την κάθε ερώτηση μετατράπηκε σε ποσοστό, έτσι ώστε να παρουσιαστεί με αυτό τον τρόπο σε πίνακες αλλά σε διαγράμματα.

Κεφάλαιο 6

Αποτελέσματα έρευνας

6.1 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου υπό μορφή πινάκων. Για κάθε μεταβλητή, ο πίνακας παρουσιάζει το αποτέλεσμα ανά απάντηση υπό μορφή απόλυτων αριθμών αλλά και ποσοστών επί του συνόλου των απαντήσεων.

6.1.1 Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Όσον αφορά το φύλο των συμμετεχόντων, παρατηρείται πως δεν κατανέμονται ισότιμα. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων είναι άνδρες με ποσοστό 65%, ενώ οι γυναίκες καταλαμβάνουν ποσοστό 34%. Υπήρχε βέβαια ένα μικρό ποσοστό της τάξεως του 2% το οποίο επέλεξε την επιλογή «Άλλο».

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Άνδρας	129	65%
Γυναίκα	67	34%
Άλλο	4	2%
Δεν θέλω να αναφέρω	0	0%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 2: Κατανομή συμμετεχόντων ως προς το φύλο

Όσον αφορά την ηλικία των συμμετεχόντων, η πλειοψηφία (48%) ανήκε στη η ηλικιακή ομάδα 16-30. Ένα ποσοστό 32% ανήκε στην ηλικιακή ομάδα 31-40, ένα ποσοστό 17% στην ηλικιακή ομάδα 41-50, ενώ ένα 4% ήταν 51 ετών και άνω.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
16-30	96	48%
31-40	63	32%
41-50	34	17%
51 και άνω	7	4%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 3: Κατανομή συμμετεχόντων ως προς την ηλικία.

Σχεδόν οι μισοί συμμετέχοντες κατάγονται από την Ελλάδα σε ποσοστό 49%. Στο 46% ανήκουν εκείνοι οι οποίοι κατάγονται από την Κύπρο, ενώ σε ένα ελάχιστο ποσοστό της τάξεως του 6% κατάγονται από άλλη χώρα.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ελλάδα	98	49%
Κύπρος	91	46%
Άλλη τοποθεσία	11	6%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 4: Τόπος καταγωγής των συμμετεχόντων

Ως προς τον τόπο διαμονής, 48% δήλωσε πως κατοικεί στην Ελλάδα, ενώ 52% ότι κατοικεί στην Κύπρο.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ελλάδα	96	48%
Κύπρος	104	52%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 5: Τόπος διαμονής των συμμετεχόντων

Από τους 200 λοιπόν που ερωτήθηκαν σχεδόν οι μισοί, το 51% ήταν εργαζόμενοι. Οι υπόλοιποι σχεδόν μοιράζονταν σε μαθητές και φοιτητές. Πιο συγκεκριμένα οι μαθητές αποτελούσαν το 22% του δείγματος, ενώ οι φοιτητές το 27%.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Μαθητής/-ήτρια	44	22%
Φοιτητής/-τήτρια	54	27%
Εργαζόμενος/-η	102	51%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 6: Κατανομή των συμμετεχόντων ως προς την ιδιότητά τους

Από τους μαθητές που απάντησαν το ερωτηματολόγιο οι περισσότεροι (41%) βρίσκονταν στη Γ' Λυκείου. Με μικρή διαφορά ακολούθησαν όσοι φοιτούσαν στη Β' Λυκείου (36%) με διαφορά 2 ατόμων σε σχέση με εκείνους που φοιτούν στη Γ' Λυκείου. Οι μαθητές που βρίσκονταν στην Α' Λυκείου αριθμούσαν τους 10 (23%).

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Α' Λυκείου	10	23%
Β' Λυκείου	16	36%
Γ' Λυκείου	18	41%
Σύνολο	44	100%

Πίνακας 7: Κατανομή των συμμετεχόντων μαθητών στις τάξεις Λυκείου.

Με βάση τους 156 οι οποίοι αποτελούν τους φοιτητές και τους εργαζομένους, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (63%) κατέχει ή βρίσκεται στον προπτυχιακό τίτλο σπουδών. Ένα σημαντικό ποσοστό του 20% κατέχει ή βρίσκεται κάποιον μεταπτυχιακό τίτλο. Μόλις 12 άτομα βρίσκονται ή κατέχουν διδακτορικό τίτλο. Τέλος, ένα σημαντικό ποσοστό (10%) δεν κατέχει κάποιον από τους παραπάνω τίτλους σπουδών. Αυτό το ποσοστό μπορεί να περιλαμβάνει άτομα που δεν διαθέτουν κάποιον από τους παραπάνω τίτλους ή κατέχουν κάποιου είδους πιστοποίηση από κάποιους φορείς.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
προπτυχιακός τίτλος	98	63%
μεταπτυχιακός τίτλος	31	20%
διδακτορικός τίτλος	12	8%
άλλο	15	10%
Σύνολο	156	100%

Πίνακας 8: Το επίπεδο σπουδών των φοιτητών και των

εργαζομένων.

6.1.2 Αποτελέσματα ερωτήσεων κλειστού τύπου του κυρίως ερωτηματολογίου

Όσον αφορά τα τεχνολογικά μέσα τα οποία χρησιμοποιούνται στην καθημερινότητα, όλοι οι συμμετέχοντες της έρευνας απάντησαν ότι χρησιμοποιούν το κινητό τηλέφωνο. Για 121 από τους συμμετέχοντες (61%) η χρήση του φορητού υπολογιστή είναι επίσης ένα μέσο το οποίο χρησιμοποιείται καθημερινά. Βέβαια, αρκετά μικρό ποσοστό χρησιμοποιεί τους ηλεκτρονικούς επιτραπέζιους υπολογιστές αλλά και τη φορητή οθόνη αφής, ενώ μηδαμινή χρήση γίνεται από κάποια άλλα τεχνολογικά μέσα.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
ηλεκτρονικός επιτραπέζιος υπολογιστής	26	13%
φορητός υπολογιστής	121	61%
κινητό τηλέφωνο	200	100%
φορητή οθόνη αφής (tablet)	36	18%
άλλο	3	2%
Σύνολο	386	

Πίνακας 9: Τα τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες

στην καθημερινότητά τους.

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό του δείγματος (69%) της συγκεκριμένης έρευνας ασχολείται με τα τεχνολογικά μέσα για περισσότερες από 5 ώρες καθημερινά. Εκείνοι που ασχολούνται 3-5 ώρες αποτελούν το 24% του δείγματος. Μικρότερο ποσοστό (6%) αφιερώνει 1-3 ώρες ενώ μόλις το 2% των συμμετεχόντων ασχολείται από 0 μέχρι 1 ώρα.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
0-1	4	2%
1-3	11	6%
3-5	48	24%
5 και περισσότερες	137	69%

Σύνολο	200	100%
---------------	-----	------

Πίνακας 10: Οι ώρες που αφιερώνουν οι συμμετέχοντες στη χρήση των μέσων.

Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν αυτά τα τεχνολογικά μέσα είναι για να επικοινωνήσουν (46%). Ακολουθούν δύο λόγοι οι οποίοι κατανεμήθηκαν σχεδόν ισόποσα. Το 23% των συμμετεχόντων χρησιμοποιεί τα μέσα αυτά για ψυχαγωγία, ενώ ένα 19% τα χρησιμοποιεί για την αναζήτηση πληροφοριών. Ένα μικρό ποσοστό (11%) δήλωσε πως τα τεχνολογικά αυτά μέσα τα χρησιμοποιούν για λόγους ενημέρωσης.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
για ψυχαγωγία	89	23%
για ενημέρωση	42	11%
για την αναζήτηση πληροφοριών	74	19%
για επικοινωνία	178	46%
Σύνολο	383	100%

Πίνακας 11: Οι λόγοι που οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν τα greeklish.

Όλοι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν το φαινόμενο των greeklish.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	200	100%
Όχι	0	0%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 12: Κατανομή των συμμετεχόντων ως προς

τη γνώση του φαινομένου των greeklish.

Στην ερώτηση αν χρησιμοποιούν τα greeklish, η πλειοψηφία (75%) δήλωσε ότι τα χρησιμοποιεί, ενώ μόλις το 26% απάντησε αρνητικά.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	149	75%
Όχι	51	26%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 13: Κατανομή των συμμετεχόντων ως προς το εάν

χρησιμοποιούν τα greeklish.

Ως προς το από πού γνωρίζουν για την ύπαρξη των greeklish, δεδομένου ότι όλοι γνωρίζουν το φαινόμενο, οι συμμετέχοντες της έρευνας τη γνωρίζουν κυρίως από φίλους (36%) και από το διαδίκτυο (38%). Σημαντικό αλλά μικρότερο ποσοστό ενημερώθηκε για την ύπαρξή τους από τα περιοδικά/εφημερίδες. Η μειοψηφία βέβαια ενημερώθηκε από τους γονείς (7%) και άλλους παράγοντες (3%).

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
γονείς	29	7%
φίλους	159	36%
περιοδικά/εφημερίδες	69	16%
διαδίκτυο	167	38%
άλλο	13	3%
Σύνολο	437	100%

Πίνακας 14: Κατανομή του δείγματος ως προς το πώς γνωρίζει

για την ύπαρξη των greeklish.

Όσον αφορά εκείνους που χρησιμοποιούν τα greeklish, οι περισσότεροι τα χρησιμοποιούν για να στείλουν κάποιο μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου (40%) και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (46%). Μικρότερο ποσοστό του δείγματος εκείνων που κάνουν χρήση των greeklish απάντησε πως τα χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά παιχνίδια. Μέσω του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου φαίνεται να μη τα χρησιμοποιούν σχεδόν καθόλου (2%) όπως και στον χειρόγραφο λόγο (3%).

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
(e-mail) μηνύματα του ηλεκτρονικού σας ταχυδρομείου	6	2%
(sms) μηνύματα μέσω του κινητού σας τηλεφώνου	131	40%
(facebook/Instagram/twitter) μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	149	46%
σε ηλεκτρονικά παιχνίδια	31	10%
στον γραπτό λόγο	9	3%
Σύνολο	326	100%

Πίνακας 15: Οι περιστάσεις επικοινωνίας στις οποίες λαμβάνει χώρα το

φαινόμενο των greeklish.

Από εκείνους που χρησιμοποιούν τα greeklish, το 76% απάντησε δεν τα συνδυάζει με το ελληνικό αλφάβητο. Μόλις το 24% του δείγματος των συμμετεχόντων τα συνδυάζει.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	36	24%
Όχι	113	76%
Σύνολο	149	100%

Πίνακας 16: Κατανομή των χρηστών των greeklish με βάση εκείνους που τα συνδυάζουν με το ελληνικό αλφάβητο.

Η πλειοψηφία (90%) αυτών που χρησιμοποιούν τα greeklish γράφει με τον δικό τους τρόπο, ενώ μόλις το 10% ακολουθεί ένα συγκεκριμένο τρόπο μεταγραφής.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
ακολουθείτε ένα συγκεκριμένο τρόπο μεταγραφής	15	10%
γράφετε με τον δικό σας τρόπο	134	90%
Σύνολο	149	100%

Πίνακας 17: Κατανομή των χρηστών των greeklish σε εκείνους που ακολουθούν έναν συγκεκριμένο τρόπο γραφής και σε εκείνους που τα μεταγράφουν με τον δικό τους τρόπο.

Στην ερώτηση σχετικά με το ποιους λόγους ωθούν τους χρήστες των greeklish σε αυτόν τον τρόπο μεταγραφής, η πλειοψηφία (59%) του δείγματος της έρευνας δήλωσε ότι τα χρησιμοποιεί για να προλαμβάνονται οποιαδήποτε ορθογραφικά λάθη. Ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό (24%) θεωρεί ότι χρησιμοποιώντας τα greeklish αποτυπώνει ταχύτερα όσα θέλει να γράψει. Βέβαια, το 9% δήλωσε ότι τα χρησιμοποιεί για άλλους λόγους, το 5% ότι τα χρησιμοποιεί γιατί δεν χρειάζεται να αλλάζουν τη γλώσσα στο πληκτρολόγιο προκειμένου να εξοικονομήσουν χρόνο, ενώ ένα 2% δήλωσε ότι τα χρησιμοποιεί από συνήθεια.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
συνήθεια	3	2%
για να προλαμβάνονται οποιαδήποτε ορθογραφικά λάθη	88	59%
αποτυπώνονται ταχύτερα	36	24%
δεν αλλάζετε τη γλώσσα στο πληκτρολόγιο για εξοικονόμηση χρόνου	8	5%
άλλο	14	9%
Σύνολο	149	100%

Πίνακας 18: Οι λόγοι που ωθούν τους συμμετέχοντες στη χρήση των greeklish.

Στην ερώτηση που αφορά τη συχνότητα γραφής σε ελληνικό αλφάβητο, το 37% το χρησιμοποιεί σπάνια. Σχεδόν ισόποσα κατανεμήθηκαν οι απαντήσεις των συμμετεχόντων για το αν η χρήση γίνεται καθημερινά (26%) ή ποτέ (28%). Μόλις το 10% γράφει σε ελληνικό αλφάβητο συχνά.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Καθημερινά	51	26%
Συχνά	20	10%
Σπάνια	73	37%
Ποτέ	56	28%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 19: Η συχνότητα γραφής σε ελληνικό αλφάβητο.

Για τη συχνότητα γραφής σε λατινοελληνικό αλφάβητο η πλειοψηφία του δείγματος της έρευνας (75%) το χρησιμοποιεί καθημερινά, ενώ μόλις το 26% ποτέ.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Καθημερινά	149	75%
Συχνά	0	0%
σπάνια	0	0%
ποτέ	51	26%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 20: Η συχνότητα γραφής σε λατινοελληνικό

αλφάβητο.

Το 90% των συμμετεχόντων θεωρεί πως τα greeklish επηρεάζουν αρνητικά την ορθογραφία, ενώ το 11% πιστεύει πως όχι.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	179	90%
Όχι	21	11%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 21: Κατανομή των συμμετεχόντων σχετικά με το αν θεωρούν πως η χρήση των greeklish επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφία.

Το 82,5% δεν ενοχλείται όταν εντοπίζει λέξεις γραμμένες σε ρομανικό αλφάβητο, ενώ το 17,5% δεν του αρέσει να συμβαίνει αυτό.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	35	17,5%
Όχι	165	82,5%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 22: Κατανομή των συμμετεχόντων σε εκείνους που ενοχλούνται να εντοπίζουν λέξεις στα greeklish και σε εκείνους που δεν ενοχλούνται.

Στην ερώτηση εάν δυσκολεύονται να διαβάσουν ένα κείμενο γραμμένο στα greeklish το 84% απάντησε αρνητικά, ενώ το 17 έδωσε θετική απάντηση. Αξιοσημείωτο καθίσταται το γεγονός ότι εκείνοι που απάντησαν ότι δυσκολεύονται στην ανάγνωση των greeklish είναι άτομα ηλικίας από 41 ετών και άνω.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	33	17%
Όχι	167	84%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 23: Κατανομή του δείγματος με βάση το εάν δυσκολεύονται να διαβάσουν ένα κείμενο γραμμένο στα greeklish.

	Ναι	Όχι
16-30	0%	48%
31-40	0%	32%
41-50	14%	4%
51-ανω	3%	1%

Πίνακας 23.1: Κατανομή του δείγματος για κάθε

ηλικιακή ομάδα ως προς τη δυσκολία ανάγνωσης

ενός κειμένου γραμμένου στα greeklish.

Στην ερώτηση εάν η χρήση των greeklish γίνεται κυρίως από τους νέους στις μέρες μας, ένα μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 97% του δείγματος της έρευνας πιστεύει πως γίνεται σχεδόν αποκλειστική χρήση από εκείνους. Αντίθετα, μόλις το 3% θεωρεί πως τα χρησιμοποιούν και άλλες ηλικίες. Να σημειωθεί πως όλα τα άτομα ηλικίας 41 ετών και άνω απάντησαν θετικά σε αυτή την ερώτηση.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
Ναι	194	97%
Όχι	6	3%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 24: Κατανομή των συμμετεχόντων με βάση με το εάν πιστεύουν

πως η χρήση των greeklish γίνεται κυρίως από τους νέους.

	Ναι	Όχι
16-30	48%	1%
31-40	29%	3%
41-50	17%	0%
51-ανω	4%	0%

Πίνακας 24: Κατανομή του δείγματος ανά ηλικιακή ομάδα

με βάση με το εάν πιστεύουν πως η χρήση των greeklish γίνεται κυρίως από τους νέους.

Όσον αφορά το τι πιστεύουν σχετικά την πορεία των των greeklish στον χρόνο, το 21% θεωρεί πως κάποια στιγμή δεν θα γίνεται χρήση. Αντιθέτως, το 79% των συμμετεχόντων της έρευνας αντικρούεται στην προηγούμενη άποψη και πιστεύει στην αύξηση του φαινομένου αυτού.

	Αριθμός Απαντήσεων	Ποσοστό
εξάλειψη των greeklish	42	21%
αύξηση του φαινομένου	158	79%
Σύνολο	200	100%

Πίνακας 25: Κατανομή των συμμετεχόντων σε αυτούς οι οποίοι θεωρούν πως τα greeklish μάλλον θα εξαλειφθούν και σε εκείνους οι οποίοι πιστεύουν πως το φαινόμενο αυτό θα αυξηθεί.

6.2 Επεξεργασία των ερωτήσεων ανοικτού τύπου

Με μία ερώτηση ανοικτού τύπου, οι συμμετέχοντες του δείγματος της έρευνας κλήθηκαν να δώσουν έναν σύντομο ορισμό για τα greeklish. Παρατίθενται μερικές από τις απαντήσεις (ερώτηση 13: Δώστε έναν σύντομο ορισμό των greeklish):

- Τα greeklish είναι λέξεις ελληνικές αποτυπωμένες με λατινικό αλφάβητο.
- Τα greeklish είναι τα λατινοελληνικά.
- Είναι ένας τρόπος γραφής.
- Τα greeklish είναι ελληνικές λέξεις με αγγλικούς χαρακτήρες.
- Τα greeklish είναι η μεταγραφή της ελληνικής γλώσσας σε λατινικό αλφάβητο.
- Τα greeklish είναι όταν γράφεις με λατινικούς χαρακτήρες τις ελληνικές λέξεις.
- Όταν χρησιμοποιείς στο γραπτό σου λόγο ελληνικές λέξεις με αγγλικά γράμματα.
- Τα greeklish είναι ένας σύγχρονος τρόπος γραφής.

- Τα greeklish είναι ελληνικο-αγγλικά.
- Τα greeklish νοούνται ως οι λατινικοί χαρακτήρες στο ελληνικό αλφάβητο.
- Είναι όταν γράφουμε ελληνικά με λατινικούς χαρακτήρες / einai otan grafoyme ellinika me latinikous xarakteres.
- Τα greeklish είναι οι λατινικοί χαρακτήρες σε ελληνικές λέξεις.
- Τα greeklish είναι το αίσθημα της ξενολατρίας καθώς χρησιμοποιείται το λατινικό αλφάβητο για να αποτυπωθούν οι ελληνικές λέξεις.
- Είναι ένα φαινόμενο γλωσσικό κυρίως από τους νέους που δύσκολο αποκωδικοποιείται από τους ενήλικες.
- Είναι ένας συγκεκριμένος τρόπος γραφής των ελληνικών λέξεων.
- Τα greeklish είναι η ορθογράφηση των ελληνικών λέξεων.
- Τα greeklish είναι ένας πολυεπίπεδος τρόπος γραφής του ελληνικού λεξιλογίου σε λατινικό αλφάβητο.
- Τα greeklish είναι ένα σύστημα γραφής χωρίς κανόνες.

Μετάπειτα, στην ερώτηση 18 οι συμμετέχοντες της έρευνας κλήθηκαν να μεταγράψουν το ρήμα «διαφθείρομαι» σε ρομανικό αλφάβητο. Δεν απάντησαν όλοι οι συμμετέχοντες σε αυτή την ερώτηση. Απαντήσεις δόθηκαν κυρίως από εκείνους οι οποίοι συγκαταλέγονται στους χρήστες των greeklish, από τις οποίες απαντήσεις ήταν αναπόφευκτο ότι κάποιες θα συνέπιπταν. Οι 168 από τους 200 απάντησαν στην ερώτηση αυτή: 132 από αυτούς είχαν δηλώσει πως είναι χρήστες των greeklish ενώ οι 36 είχαν δηλώσει πως δεν τα χρησιμοποιούν. Παρακάτω δίνονται οι πιο συχνές απαντήσεις των συμμετεχόντων:

- «diaftheiromai» - 32% (21 χρήστες και 22 μη χρήστες των greeklish)
- «diafθirome» - 7% (9 χρήστες)
- «diafθeiromai» - 23% (24 χρήστες και 7 μη χρήστης των greeklish)
- «diafthirome» - 3% (4 χρήστες)
- «diaphthirome» - 2% (3 χρήστες)

- «diaf8eirome» - 2% (3 χρήστες)
- «diaphtheiromai» - 12% (11 χρήστες και 5 μη χρήστες των greeklish)
- «diaph8eirome» - 2% (3 χρήστες)
- «diaftheiromai» - 9% (12 χρήστες)

Από τις απαντήσεις αυτές προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι συμμετέχοντες, χρήστες και μη των greeklish, έχουν τα δικά τους κριτήρια μεταγραφής της λέξης «διαφθείρομαι» τα οποία μπορεί να συμπίπτουν μερικώς ή πλήρως με τα κριτήρια μερικών ή πολλών άλλων συμμετεχόντων. Στην πλειοψηφία τους χρησιμοποίησαν το φωνητικό κριτήριο. Από εκείνους που δεν είναι χρήστες των greeklish, οι περισσότεροι (22) επέλεξαν να μεταγράψουν τη λέξη με βάση το κριτήριο της οπτικής ομοιότητας μεταξύ των ελληνικών και ρομανικών χαρακτήρων αλλά και διατηρώντας το κριτήριο της ορθογραφίας. Σε γενικότερο πλαίσιο οι χρήστες προτιμούν το κριτήριο της οπτικής ομοιότητας αλλά και το φωνητικό κριτήριο.

6.3 Greeklish: στάσεις και απόψεις σε Ελλάδα και Κύπρο

Σκοπός της εργασίας ήταν να διερευνηθούν οι στάσεις και οι απόψεις των χρηστών και μη των greeklish σε Ελλάδα και Κύπρο. Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν και στις δύο χώρες σχεδόν ισόποσα με 48% των συμμετεχόντων να διαμένει στην Ελλάδα και το 52% στην Κύπρο. Όσον αφορά την κατανομή των συμμετεχόντων ως προς την καταγωγή τους, οι 98 (49%) είναι Έλληνες, οι 91 (46%) είναι Κύπριοι και οι 11 (6%) είναι άλλης εθνικότητας. Το φαινόμενο αδιαμφισβήτητα είναι γνωστό σε όλους τους συμμετέχοντες και στις δύο χώρες. Από τους 149 που έδωσαν θετική απάντηση στο εάν είναι χρήστες των greeklish, οι 99 (66%) είναι από την Κύπρο και οι 50 (34%) που τα

χρησιμοποιούν είναι από την Ελλάδα. Συνεπώς φαίνεται πως τα greeklish χρησιμοποιούνται περισσότερο από Κύπριους πολίτες.

Και για τις δύο χώρες τα greeklish φαίνεται πως χρησιμοποιούνται περισσότερο σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας όπως είναι η πλατφόρμα του facebook/Instagram/Twitter αλλά και σε μηνύματα μέσω του κινητού τηλεφώνου. Από τις απαντήσεις που δόθηκαν φαίνεται πως Έλληνες που χρησιμοποιούν τα greeklish γράφουν περισσότερο με τον δικό τους τρόπο (32) αλλά οι υπόλοιποι έλληνες χρήστες ακολουθούν έναν συγκεκριμένο τρόπο μεταγραφής (18). Στην ίδια ερώτηση οι Κύπριοι πολίτες που χρησιμοποιούν τα greeklish γράφουν όλοι εκτός από ένα άτομο με τον δικό τους τρόπο. Οι χρήστες, λοιπόν, των δύο χωρών δεν ακολουθούν κάποιον τυποποιημένο κανόνα, αλλά μεταγράφουν τις λέξεις με τα δικά τους κριτήρια. Ωστόσο αυτό που τους διαφοροποιεί είναι ο λόγος που ωθούνται στην χρήση των greeklish. Οι περισσότεροι Κύπριοι χρήστες τα χρησιμοποιούν για λόγους συνήθειας, εξοικονόμηση χρόνου αλλά κυρίως για να αποφευχθούν ορθογραφικά λάθη (71 άτομα). Αντίθετα οι περισσότεροι Έλληνες πολίτες (27 άτομα) τα χρησιμοποιούν γιατί αποτυπώνονται ταχύτερα.

Όσον αφορά τη συχνότητα χρήσης των greeklish, και οι 149 που δήλωσαν ότι είναι χρήστες των greeklish τα χρησιμοποιούν καθημερινά. Τέλος, στην ερώτηση που αφορά στο εάν πιστεύουν πως το φαινόμενο των greeklish θα εξαλειφθεί ή θα αυξηθεί, περισσότερο οι Έλληνες πολίτες πιστεύουν ότι το φαινόμενο αυτό θα εξαλειφθεί, ενώ οι Κύπριοι πολίτες θεωρούν πως το φαινόμενο θα αυξηθεί.

Κεφάλαιο 7

Συζήτηση και συμπεράσματα

7.1 Σχολιασμός των αποτελεσμάτων

Το φαινόμενο των greeklish αποτέλεσε ένα γνώριμο φαινόμενο για τους συμμετέχοντες της έρευνας. Τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο τα greeklish χρησιμοποιούνται κυρίως σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας. Αυτό το εύρημα βρίσκεται σε συμφωνία με τις προγενέστερες έρευνες που επίσης είχαν εντοπίσει πως τα greeklish χρησιμοποιούνται σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας κυρίως στην τεχνολογικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες, δεν υπάρχει κάποιος κανόνας ή κάποιο κριτήριο μεταγραφής των ελληνικών στα greeklish όπως άλλωστε διέκριναν στις έρευνές τους οι Βαλασσάκης (2001) και Chalamandaris et al. (2004). Έτσι, φαίνεται πως τα αποτελέσματα που προέκυψαν συμφωνούν σημαντικά με προηγούμενες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν.

Στις απαντήσεις που δόθηκαν σημαντικό ποσοστό θεωρούσε ότι τα greeklish χρησιμοποιούνται για λόγους εξοικονόμησης χρόνου. Και στην έρευνα του Ανδρουτσόπουλου (2000) οι πιο πολλοί θεωρούσαν πως τα greeklish είναι ένας πιο πρακτικός τρόπος για να χρησιμοποιούνται στην ηλεκτρονική τους επικοινωνία. Υπάρχουν επίσης και εκείνοι, κυρίως μεγαλύτερης ηλικίας, στην έρευνα του Ανδρουτσόπουλου (2000), οι οποίοι θεωρούν ότι τα greeklish τους δυσκολεύουν στην ανάγνωση αλλά και στη γραφή. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας σχετικά με τη δυσκολία ανάγνωσης ενός κειμένου γραμμένου στα greeklish.

7.2 Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθούν οι στάσεις και οι απόψεις των χρηστών και μη των greeklish σε Ελλάδα και Κύπρο. Το φαινόμενο των greeklish παρατηρείται όλο και πιο συχνά στις μέρες μας κυρίως από τους Κύπριους πολίτες. Όλοι όμως, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην Κύπρο, γνωρίζουν το φαινόμενο αυτό και σχεδόν οι περισσότεροι μπορούν να το ορίσουν σημασιολογικά. Στην έρευνα παρατηρήθηκε πως οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι τα greeklish χρησιμοποιούνται κυρίως από τους νέους. Από τους χρήστες, κάθε άτομο επιλέγει με διαφορετικό κριτήριο τον τρόπο με τον οποίο θα μεταγράψει μία ελληνική λέξη με ρομανικούς χαρακτήρες. Τα κριτήρια μπορεί να αφορούν την ορθογραφία ή τη φωνητική.

Τα greeklish αποτελούν έναν κώδικα ο οποίος είναι ανεπίσημος στις καταστάσεις επικοινωνίας με μία ποικιλομορφία στην ορθογραφία καθώς ένα ρομανικό γράμμα μπορεί να αντιπροσωπεύει περισσότερα από ένα ελληνικά γράμματα. Αυτό διαφαίνεται και από τη λέξη που δόθηκε στο ερωτηματολόγιο για να τη μεταγράψουν σε ρομανικό αλφάβητο. Βέβαια, πολλές φορές παρουσιάζεται μία δυσχέρεια στην ανάγνωση εκείνων των λέξεων που μεταγράφονται στα λατινοελληνικά. Η χρήση τότε γίνεται κυρίως στα τεχνολογικά μέσα και ειδικότερα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Αφορούν πρόχειρα ή και ανεπίσημα κειμενικά σκευάσματα καθώς δεν χρησιμοποιούνται για επίσημα κείμενα επικοινωνίας. Οι περισσότεροι επιλέγουν τον συγκεκριμένο τρόπο γραφής και για λόγους ταχύτητας αλλά κυρίως για να αποφευχθούν τυχόν ορθογραφικά λάθη, κάτι το οποίο απαντήθηκε πολύ περισσότερο από τους Κύπριους πολίτες.

7.3 Περιορισμοί και μελλοντικές προοπτικές

Σημαντικός περιορισμός της παρούσας έρευνας αποτελεί το γεγονός ότι το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε και χορηγήθηκε χωρίς να ζητηθεί έλεγχος από τον επόπτη της διατριβής αυτής, με αποτέλεσμα να μην είναι τόσο στοχευμένο όσο θα έπρεπε.

Το δείγμα ήταν σχετικά ικανοποιητικό, αλλά θα μπορούσε να καλύπτει κι άλλες ηλικιακές ομάδες. Το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε σε άτομα 16 ετών και άνω, αλλά θα μπορούσε να δοθεί και σε μικρότερες ηλικίες δεδομένου ότι τα τεχνολογικά μέσα είναι εύκολα προσβάσιμα στις μικρότερες αυτές ηλικίες αλλά και η ύπαρξη των greeklish το πιο πιθανό είναι να είναι γνώριμη.

Όλοι αυτοί είναι παράγοντες που αξίζει να μελετηθούν σε μελλοντική έρευνα.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

- Ανδρόνικος, Μ. (1971). *Η ελληνική γραφή. Στο Ιστορία του ελληνικού έθνους*. 2^{ος} τόμ., Αρχαϊκός Ελληνισμός, 196–201. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (1999, Σεπτέμβριος 5). *Από τα Φραγκοχιώτικα στα Greeklish*. Το Βήμα
- Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2000). *Λατινο-ελληνική ορθογραφία στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: χρήση και στάσεις*, Μελέτες για την ελληνική γλώσσα 20. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Βουτυράς, Ε. (2001). Η εισαγωγή του αλφαβήτου. Στο Α-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα* (σσ. 210–217). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας & Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Κοπιδάκης, Μ.Ζ. (1999). *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.
- Κουτσογιάννης, Δ. (2012). Λατινοελληνικά και παγκοσμιοποίηση. Στο Γαντιλίδου Ζ. Εφθυμίου Α., Thomadaki Ε., & Kambakis-Vougiouklis (επιμ.), *Selected papers of the 10th ICGL* (σσ. 881–889). Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2011). *Οι Νέοι θα Πληρώσουν Ακριβά τα Greeklish*. εφημ. Τα Νέα.
- Μουράτογλου, Νικόλαος (2014) *Η χρήση των greeklish στο πλαίσιο της τεχνολογικά διαμεσολαβημένης επικοινωνίας: συγκριτική μελέτη απόψεων εν ενεργεία και υποψήφιων φιλολόγων*. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Μουστάκα, Θ. (2009). *Η ελληνική γλώσσα στην εποχή της κοινωνίας της πληροφορίας. Επίδραση της χρήσης των Greeklish stin orthografiki ikanotitaton mathiton*. Νυμφαίο Φλώρινας: Πανελλήνιο Συνέδριο Η διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας,
- Σιμάτος, Αναστάσιος (2000), *Τεχνολογία και Εκπαίδευση: επιλογή και χρήση των εποπτικών μέσων*. Αθήνα: Πατάκη.
- Φιλήντας Μ., Γληνός Δ., Σιδέρης Γ., Γιοφύλλης Φ., Χατζηδάκης Ν., Προύσης Κ.,Καρθαίος Κ.,Μπενέκος Γ. (1980). *Φωνητική Γραφή*, Αθήνα: Κάλβος.
- Χριστίδης Α.-Φ. (2005). *Ιστορία της αρχαίας ελληνικής γλώσσα*. Αθήνα: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 165.
- Hoffman, O., Debrunner, A., & Scherer, A. (1988). *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*. (μτφρ. Χ. Συμεωνίδης). Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Kress, Gunther (2010). *Multimodality. A social semiotic approach to contemporary communication*. New York: Routledge.

Tonnet, H. (1995). *Ιστορία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: Η διαμόρφωσή της*. (μτφρ. Μ. Καραμάνου, & Π. Λιαλιάτσης, επιμ: Χ. Χαραλαμπίκης). Αθήνα: Παπαδήμα.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Chalamandaris, A., Tsiakoulis, P., Raptis, S., Giannopoulos, G., & Carayiannis, G. (2004). Bypassing Greeklish!. In *Proceedings of the 4th International Conference on Language and Resources and Evaluation*. Lisbon: European Language Resources Association.

Chalamandaris, A., Protopapas A., Tsiakoulis P., & Raptis S. (2006). All Greek to me! An automatic Greeklish to Greek transliteration system. *Proceedings of the 5th International Conference on Language Resources and Evaluation* (pp. 1226–1229). Genoa, Italy.

Chitiri, H.-F., & D.M. Willows (1994). Word Recognition in Two Languages and Orthographies: English and Greek. *Memory & Cognition*, 22, 313–325.

Chitiri, H.-F., & D.M. Willows (1997). *Bilingual word recognition in English and Greek. Applied Psycholinguistics*, 18, 139–156.

Coleman, R. (1975). *Greek influence on Latin syntax. Transactions of the Philological Society*, 74(1), 101–156.

Crystal, D. (2007). *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dimitropoulou, M., Dunabeitia, J.A., & Carreiras, M. (2011). Transliteration and transcription effects in biscriptal readers: the case of Greeklish. *Psychonomic Bulletin & Review* 18(4), 729–735.

Haugen, E. (1950). The Analysis of Linguistic Borrowing. *Language*, 26, 210–231.

Katz, L., & R. Frost (1992). The *Reading Process is Different for Different Orthographies: The Orthographic Depth Hypothesis*. In R. Frost, L. Katz (eds), *Orthography, Phonology, Morphology and Meaning* (pp. 67–84). Amsterdam: North-Holland.

Koutsogiannis, D., & Mitsikopoulou, B. (2003). Greeklish and Greekness: Trends and discourses of ‘glocalness’. *Journal of computer-mediated communication*, 9:1. Accessed January 28, 2012. http://jcmc.indiana.edu/vol9/issue1/kouts_mits.html.

Koutsogiannis, D., & Mitsikopoulou B. (2004). The internet as a glocal discourse environment. *Language Learning & Technology*, 8(3), 83–89.

- Koutsogiannis, D., & Mitsikopoulou B. (2007). Greeklish and Greekness: Trends and Discourses of 'Glocalness'. In B. Danet, & S. C. Herring (eds), *The Multilingual Internet: language, culture and communication* online (pp. 142–160). Oxford: Oxford University.
- Laghos, A., Masoura, S., & Skordi, A. (2013). Greeklish/Greenglish: The Advent and Popularization of an e-Language through Social Networking, Social Media and Telecommunication Technologies. *International Journal of Humanities and Social Science*, 3(19), 160–166.
- Marinis, T., Papangeli, A., & Tseliga, T. (2007). "Potizo" or "Potizw"? The influence of morphology in the processing of Roman-alphabeted Greek. Thessaloniki: 17th International Symposium on Theoretical and Applied Linguistics.
- Porpodas, C.D. (1989). *The phonological factor in reading and spelling of Greek*. In P.G. Aaron, R.M. Joshi (eds). *Reading and writing disorders in different orthographic systems* (pp. 177–190). Kluwer Academic Publishers.
- Sebba, M. (2007). *Spelling and Society: The Culture and Politics of Orthography around the world*. Cambridge and New York: Cambridge University Press.
- Sebba, M. (2009). Sociolinguistic approaches to writing systems research. *Writing Systems Research*, 1, 35–49.
- Spilioti, T. (2009). Graphemic representation of text-messaging: alphabet-choice and code switches in Greek SMS. *Pragmatics*, 19(3), 393–412.
- Street ,P. (1984). *Literacy in Theory and Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tseliga, T. (2003). A corpus-based study of discourse features in Roman alphabeted Greek (i.e. greeklish) emails. In *Proceedings of the 1st International Conference on Internet and Language* (pp. 391–409). Castello de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, D.L.
- Tseliga, T. (2007). It's all Greeklish to me! Linguistic and Sociocultural Perspectives on Roman-alphabeted Greek in Asynchronous Computer-mediated Communication. In B. Danet, & S.C. Herring (eds), *The Multilingual Internet: Language, Culture, and Communication Online* (pp. 116–141). Oxford University Press.
- Themisocleous C. (2009). Written Cypriot Greek in online chat: Usage and attitudes. In Baltazani, M. et al. (eds), *Proceedings of the 8th International Conference on Greek Linguistics* (pp. 473–488). University of Ioannina, Greece.
- Valassakis, A. (2001). *Greek & the Internet: The effects of electronic mail exchange on the Greek language*. Master Thesis: University of Toronto.
- Vekenzy, R.L. (1995). Literacy. In T.L. Harris, & R.E. Hodges (Eds.), *The literacy dictionary: The vocabulary of reading and writing*. Newark, DE: International Reading Association.

Ιστοσελίδες

‘Η Ελληνική Γραφή’ του Μανόλη Ανδρόνικου, Στο: <https://historyofmacedonia.wordpress.com/2011/03/07/manolis-andronikos-elliniki-grafi/> (προσπελάστηκε στις 27-12-2019)

Πρόβλημα... *orthografias*: Η χρήση των *greeklish* από τους νέους βλάπτει σοβαρά τη γλώσσα <http://hkaragiannis.blogspot.com/2010/04/orthografias-greeklish.html> (προσπελάστηκε στις 9-3-2019)

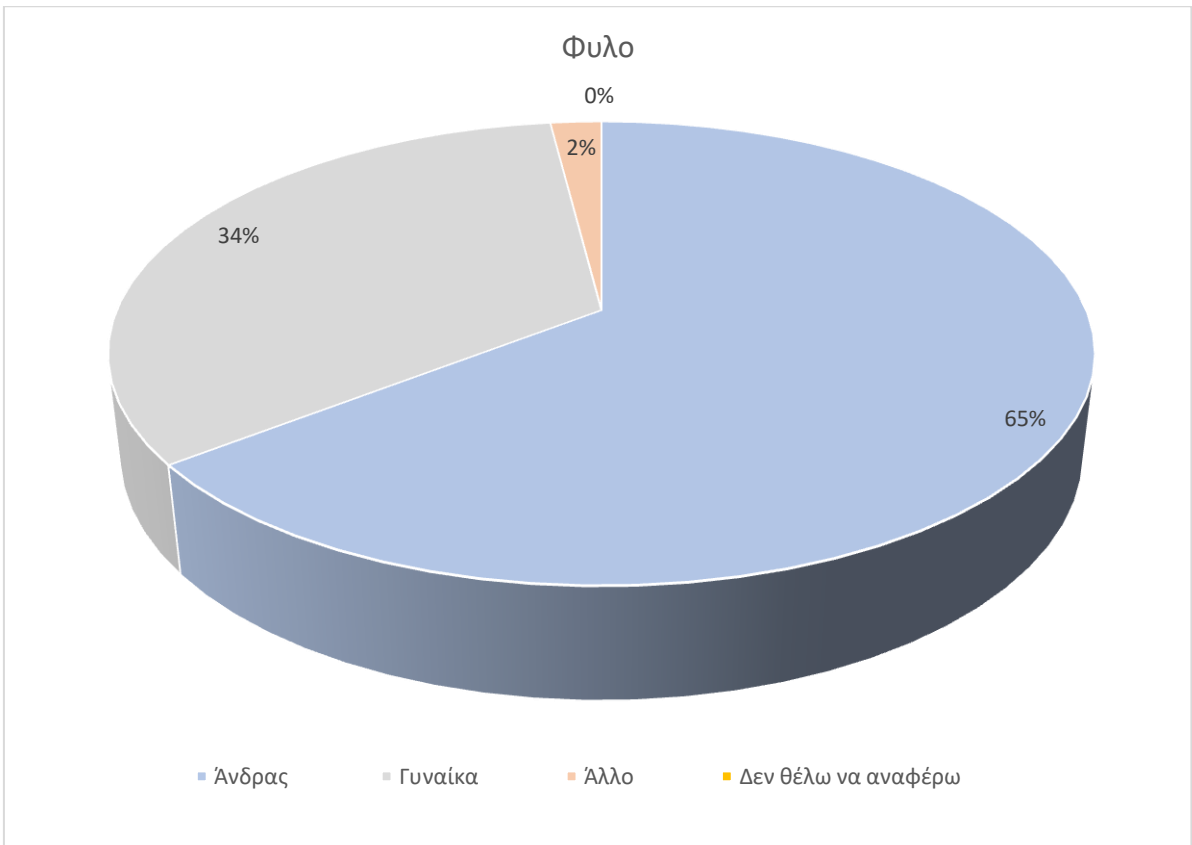
Crystal, D. (2001). *A language revolution: from reluctance to renaissance*. <https://www.davidcrystal.com/Files/BooksAndArticles/-4131.pdf>

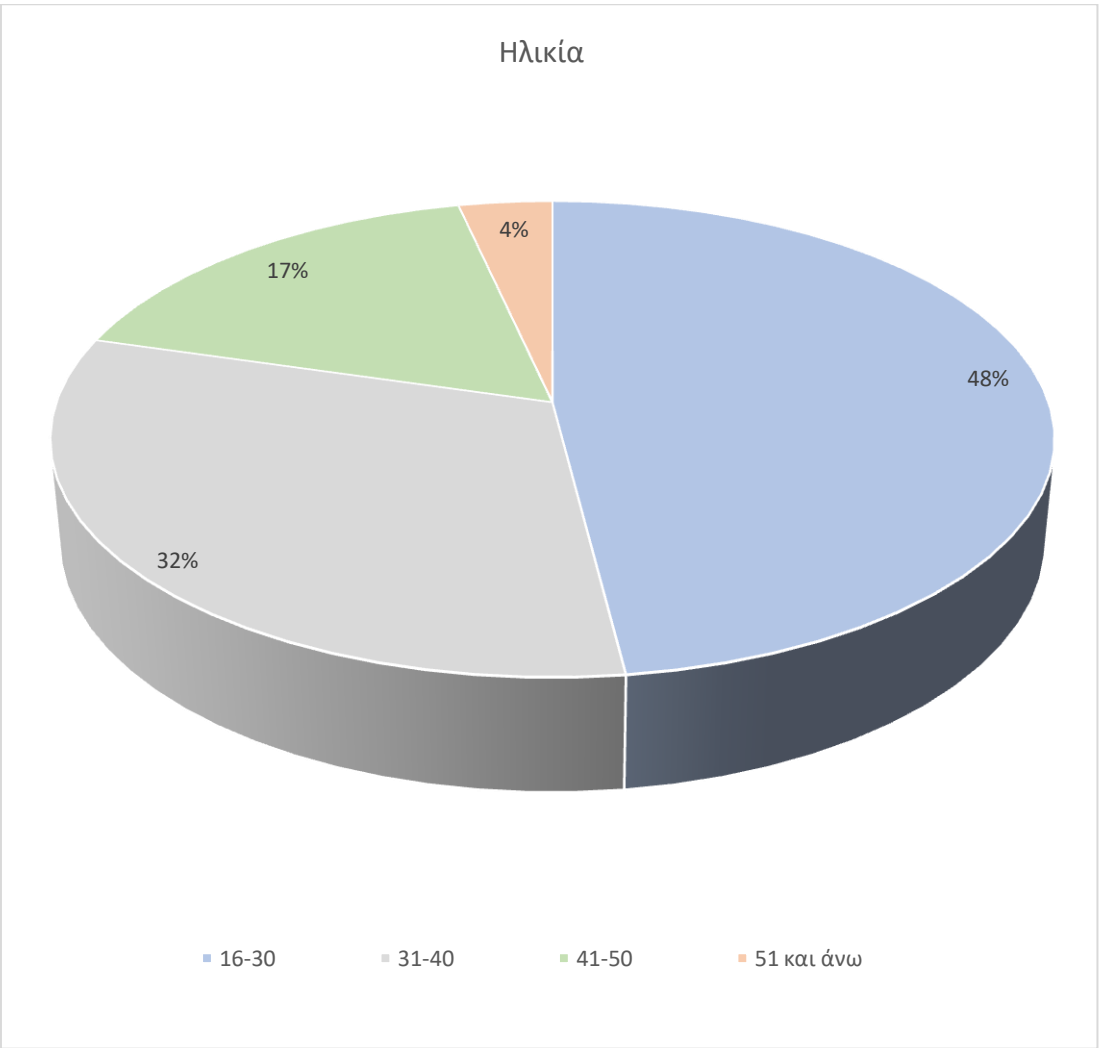
Language and the Internet, <https://journals.openedition.org/lexis/1831>

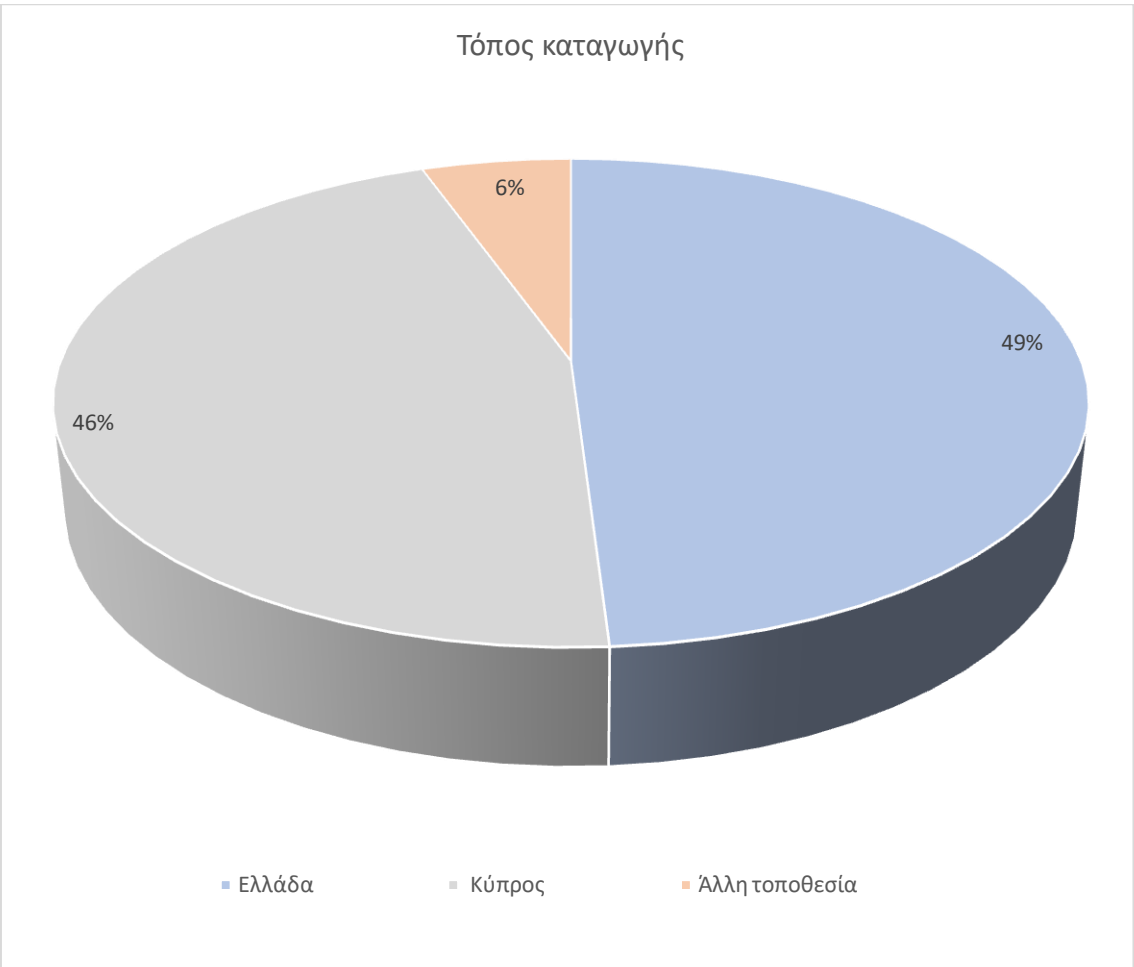
Παράρτημα Α

Α.1 Διαγράμματα

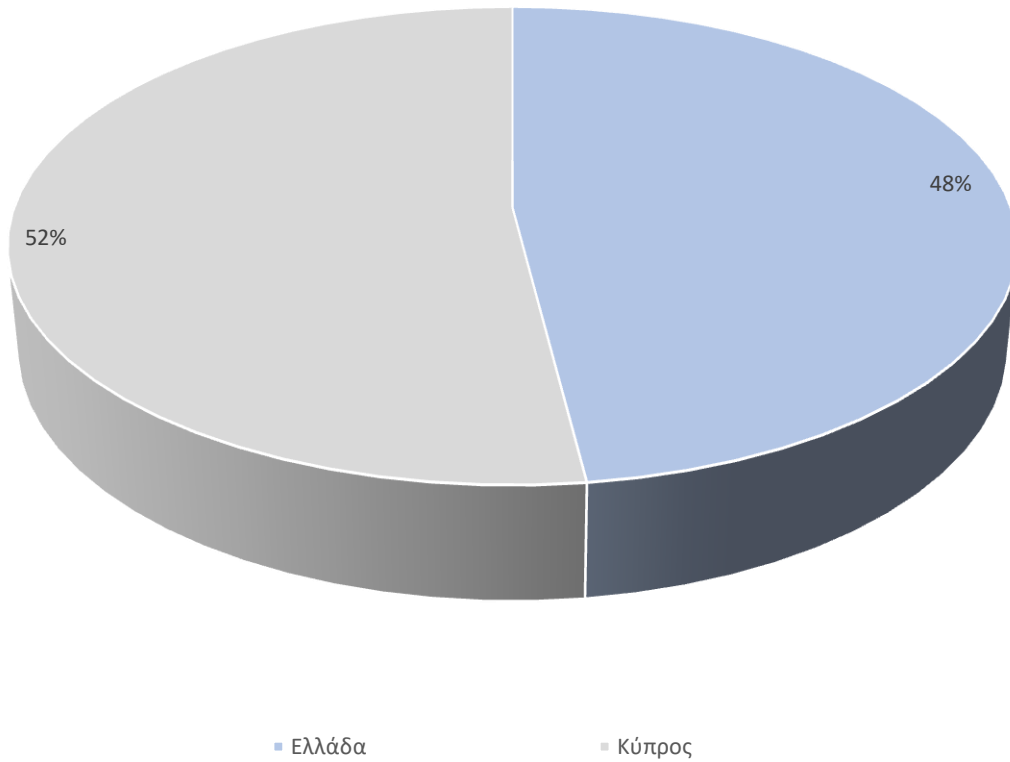
1

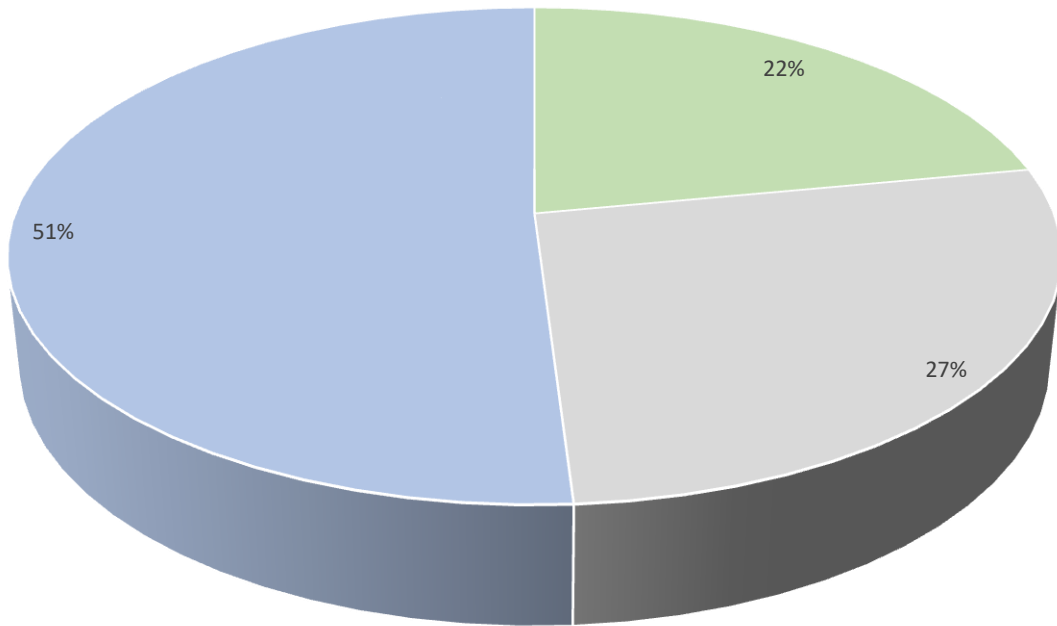

Τόπος διαμονής

Ιδιότητα

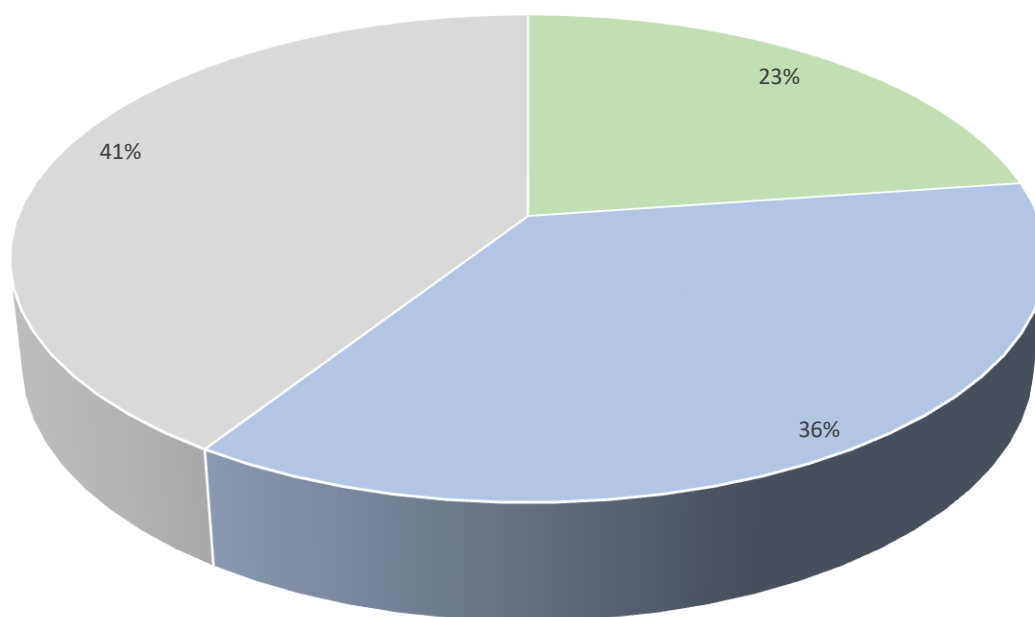

■ Μαθητής/-ήτρια

■ Φοιτητής/-τήτρια

■ Εργαζόμενος/-η

Αν είστε μαθητής/-ήτρια σημειώστε την τάξη .

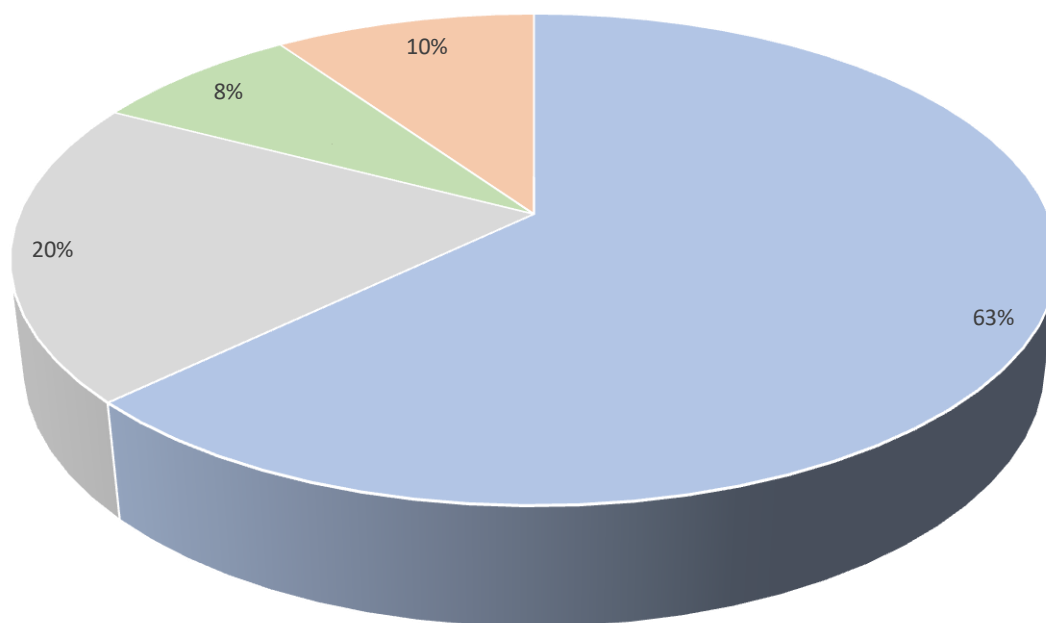

■ Α' Λυκείου

■ Β' Λυκείου

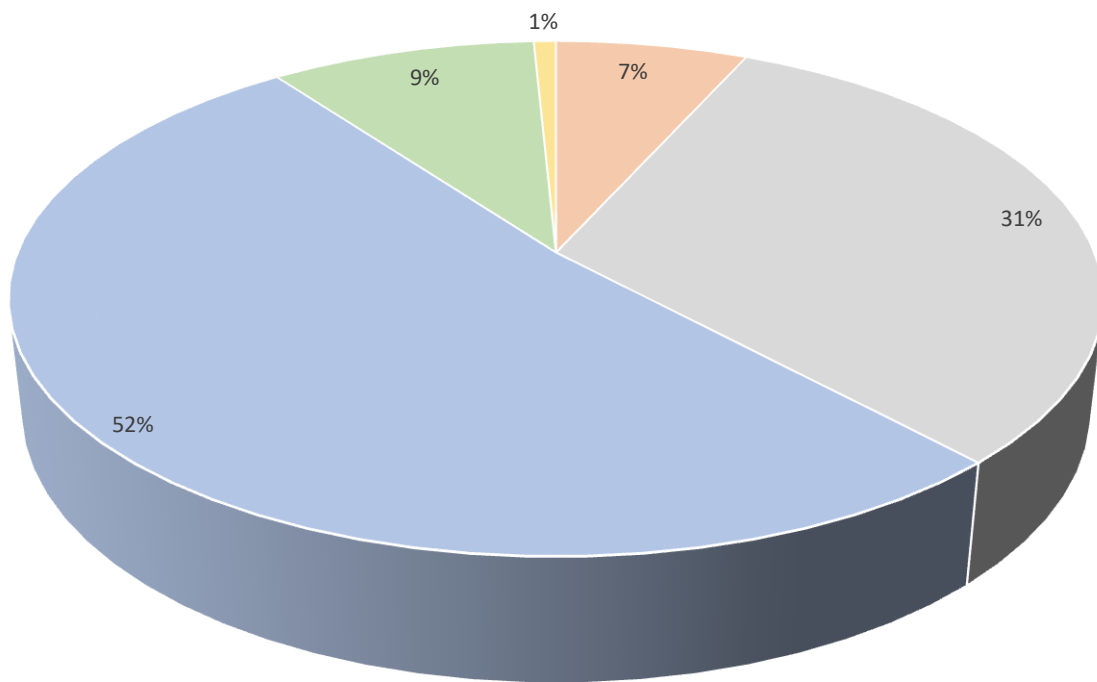
■ Γ' Λυκείου

Αν είστε φοιτητής/ήτρια ή εργαζόμενος/-η να επιλέξετε το επίπεδο σπουδών

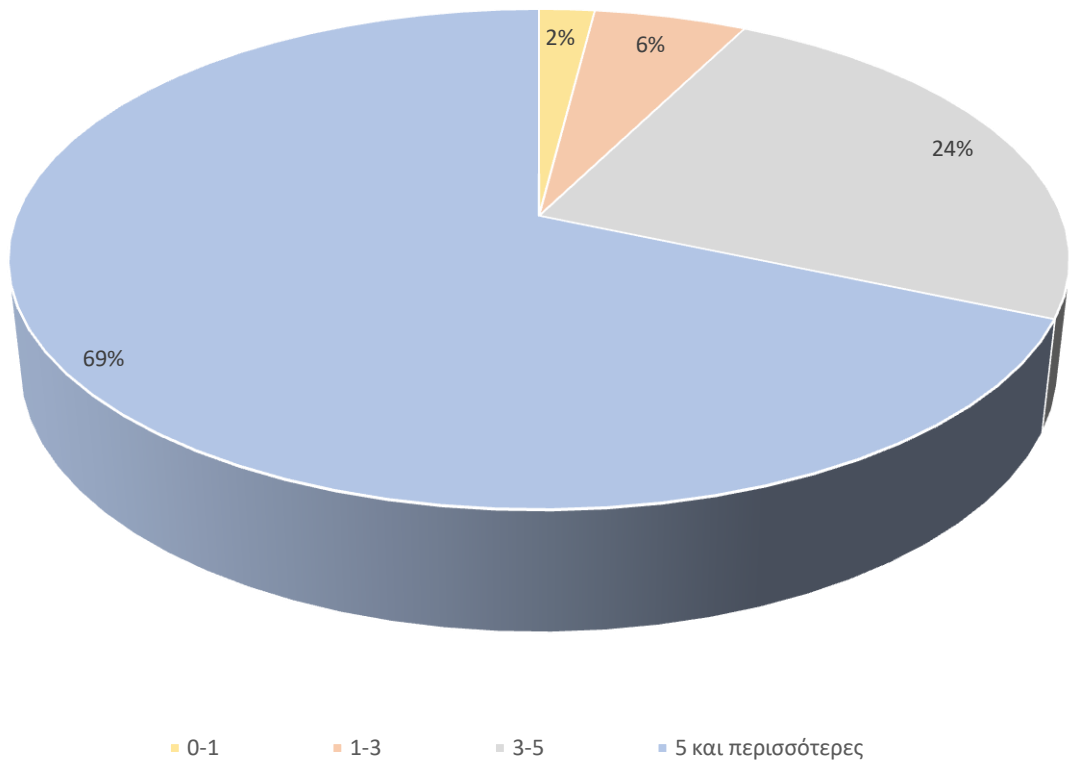
■ προπτυχιακός τίτλος ■ μεταπτυχιακός τίτλος ■ διδακτορικός τίτλος ■ άλλο

Ποια από τα παρακάτω τεχνολογικά μέσα χρησιμοποιείτε στην καθημερινότητά σας;

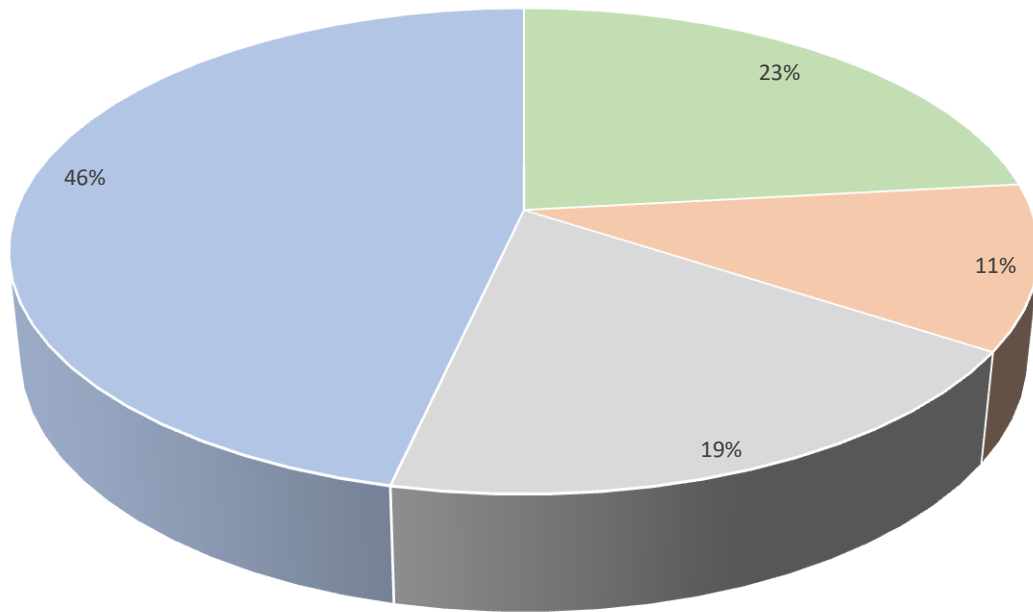

- ηλεκτρονικός επιτραπέζιος υπολογιστής
- κινητό τηλέφωνο
- άλλο
- φορητός υπολογιστής
- φορητή οθόνη αφής (tablet)

Πόσες ώρες αφιερώνετε για τη χρήση των μέσων ;

Για ποιούς λόγους τα χρησιμοποιείτε;

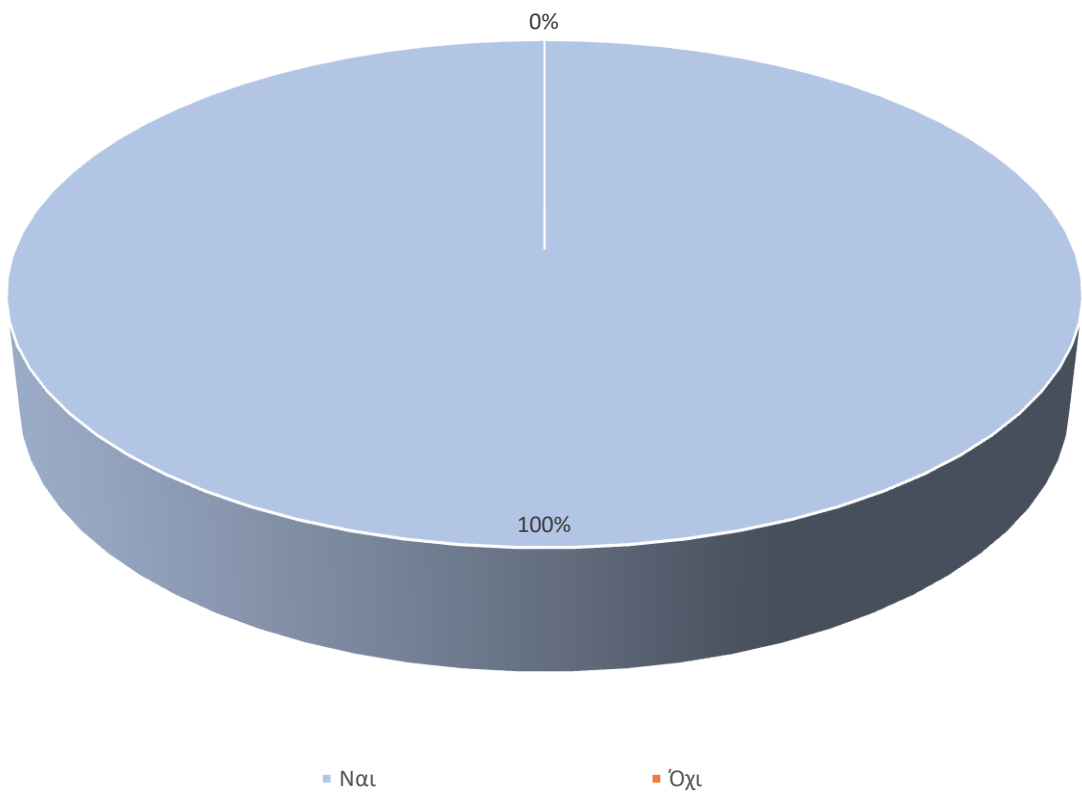
■ για ψυχαγωγία

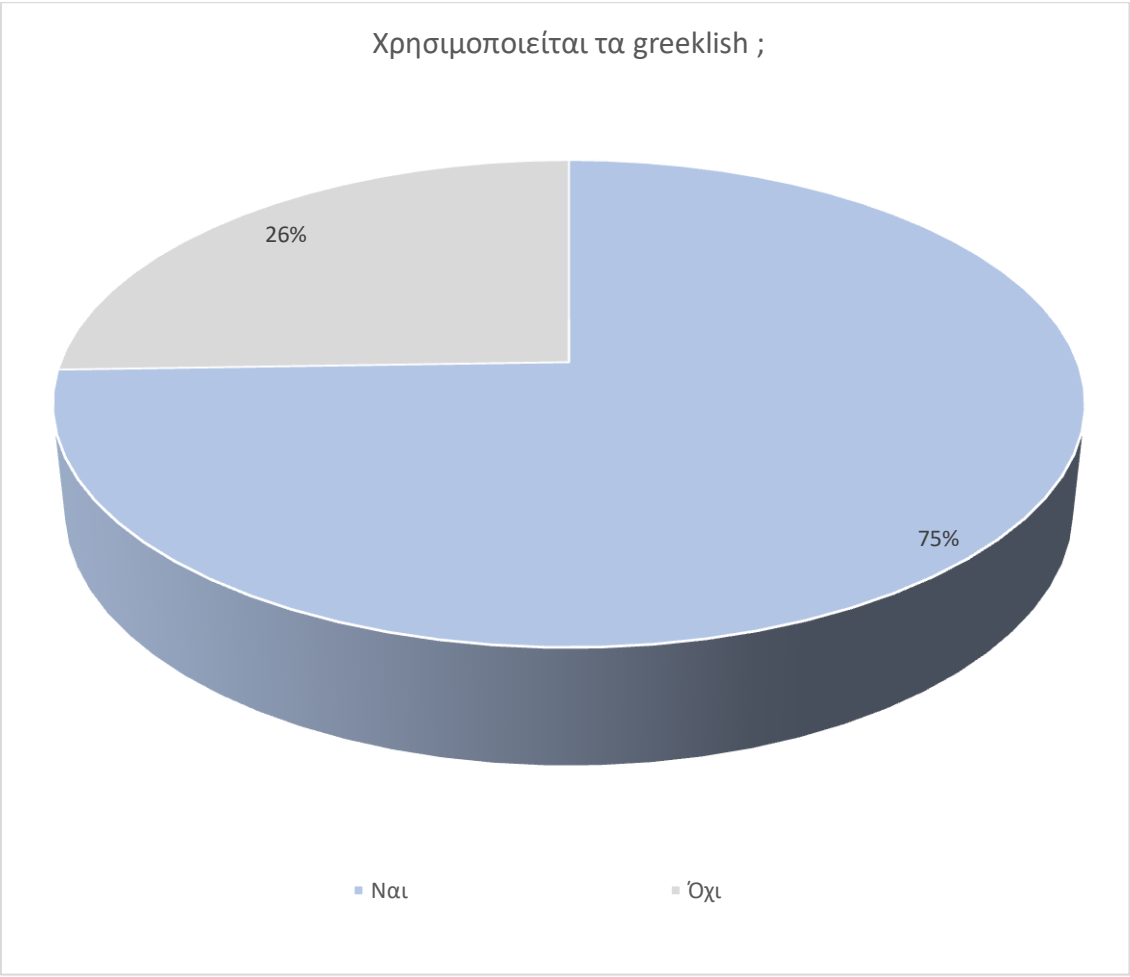
■ για ενημέρωση

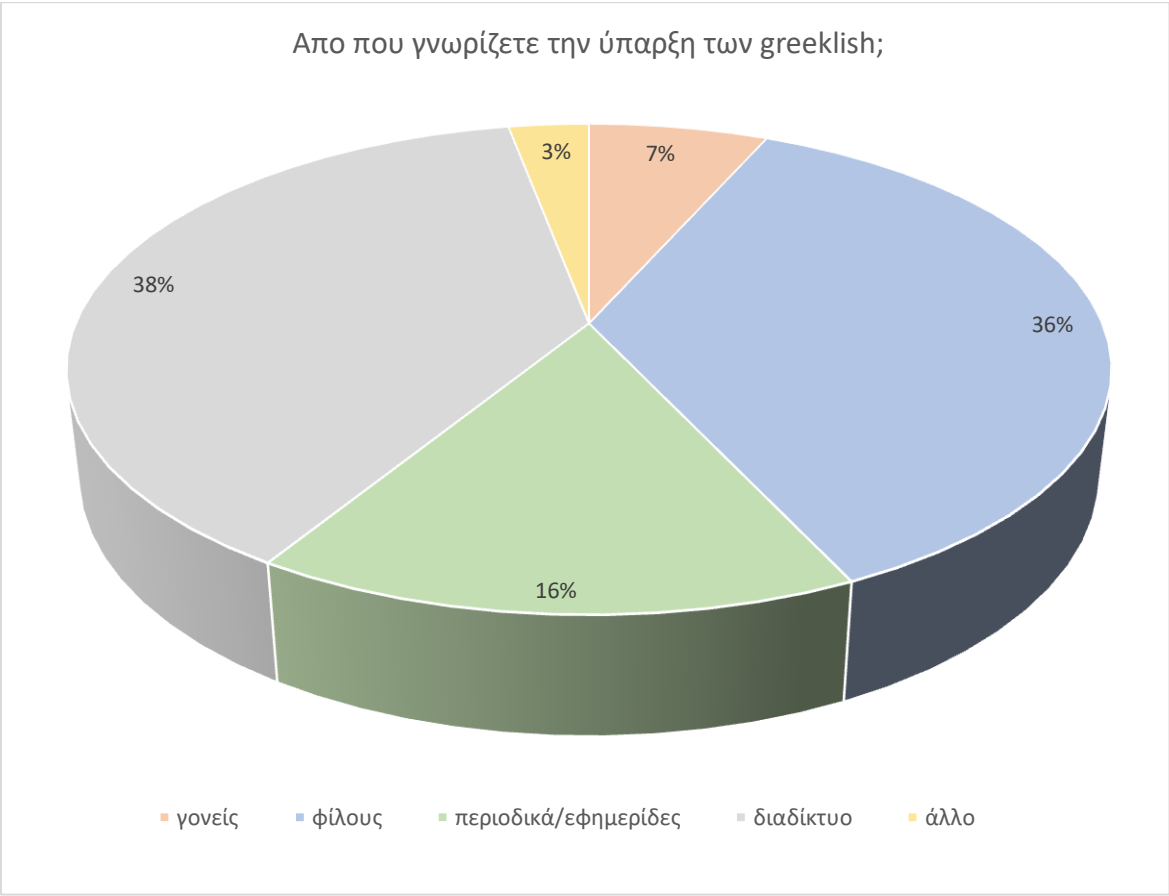
■ για την αναζήτηση πληροφοριών

■ για επικοινωνία

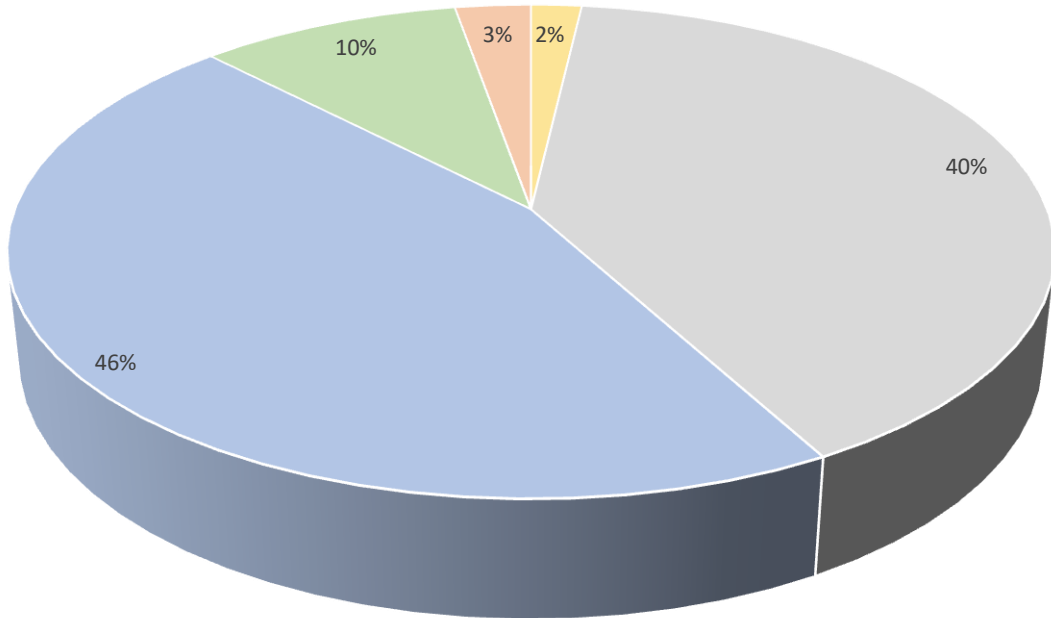
Γνωρίζετε το φαινόμενο των greeklish;

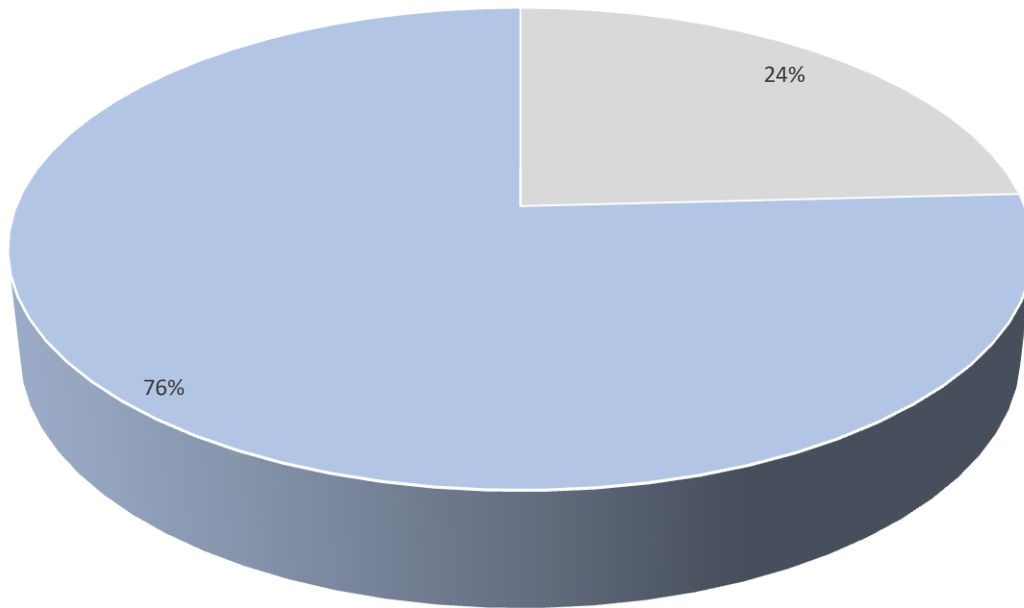

Εάν κάνετε χρήση των λατινοελληνικών, σε ποιες καταστάσεις επικοινωνίας λαμβάνει χώρα το γεγονός αυτό;

- (e-mail) μηνύματα του ηλεκτρονικού σας ταχυδρομείου
- (sms) μηνύματα μέσω του κινητού σας τηλεφώνου
- (facebook/Instagram/twitter) μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- σε ηλεκτρονικά παιχνίδια
- στον έντυπο γραπτό λόγο

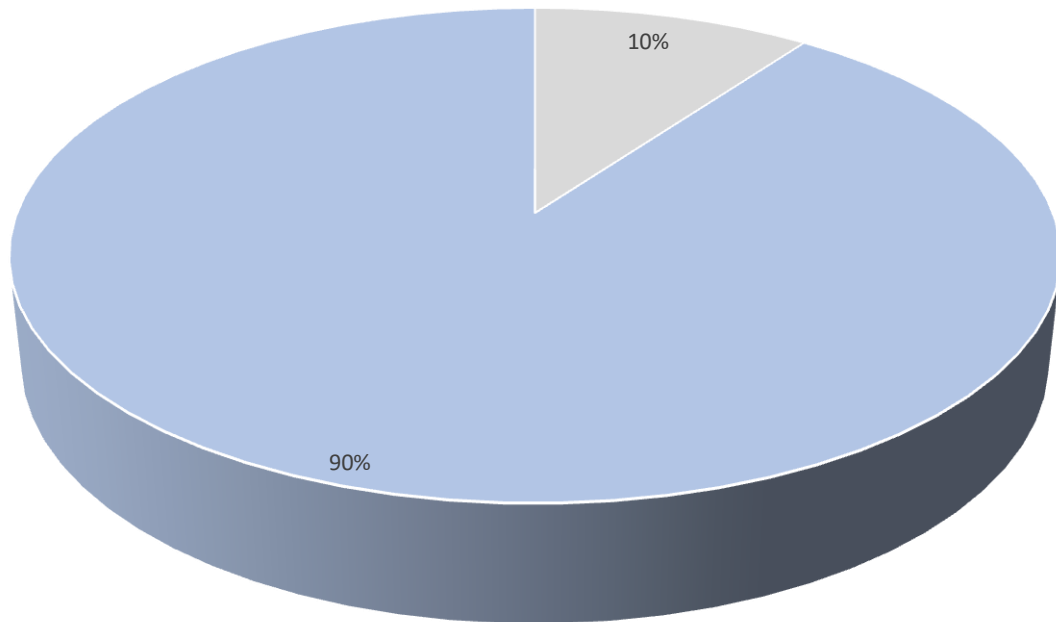
Όταν χρησιμοποιείτε τα Greeklish ,τα συνδυάζετε με το ελληνικό αλφάβητο;

■ Ναι

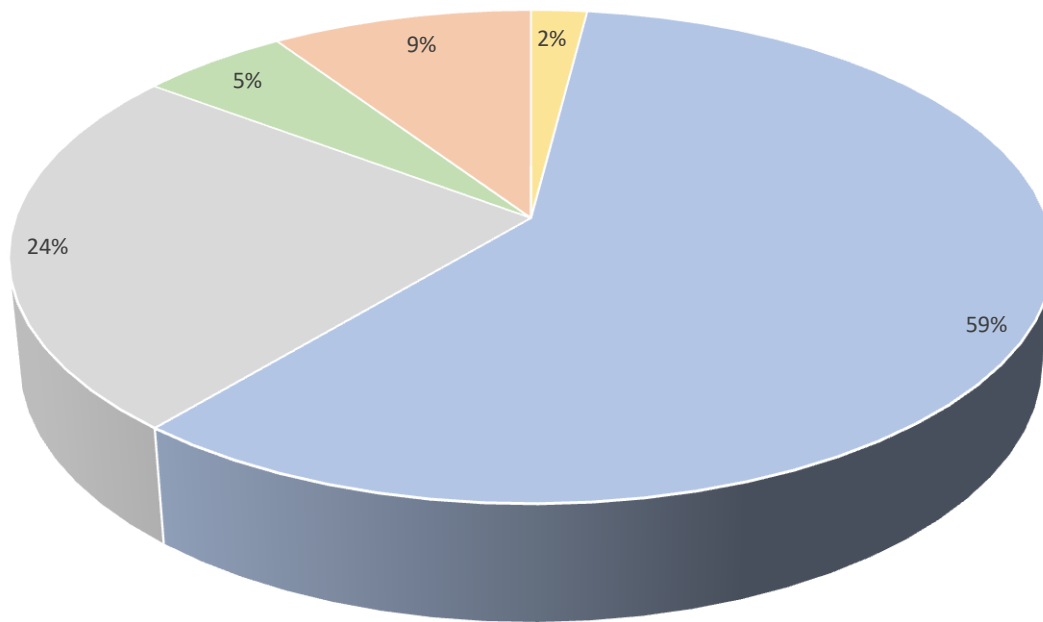
■ Όχι

Όταν γράφετε το ελληνικό λεξιλόγιο με λατινικό αλφάβητο:

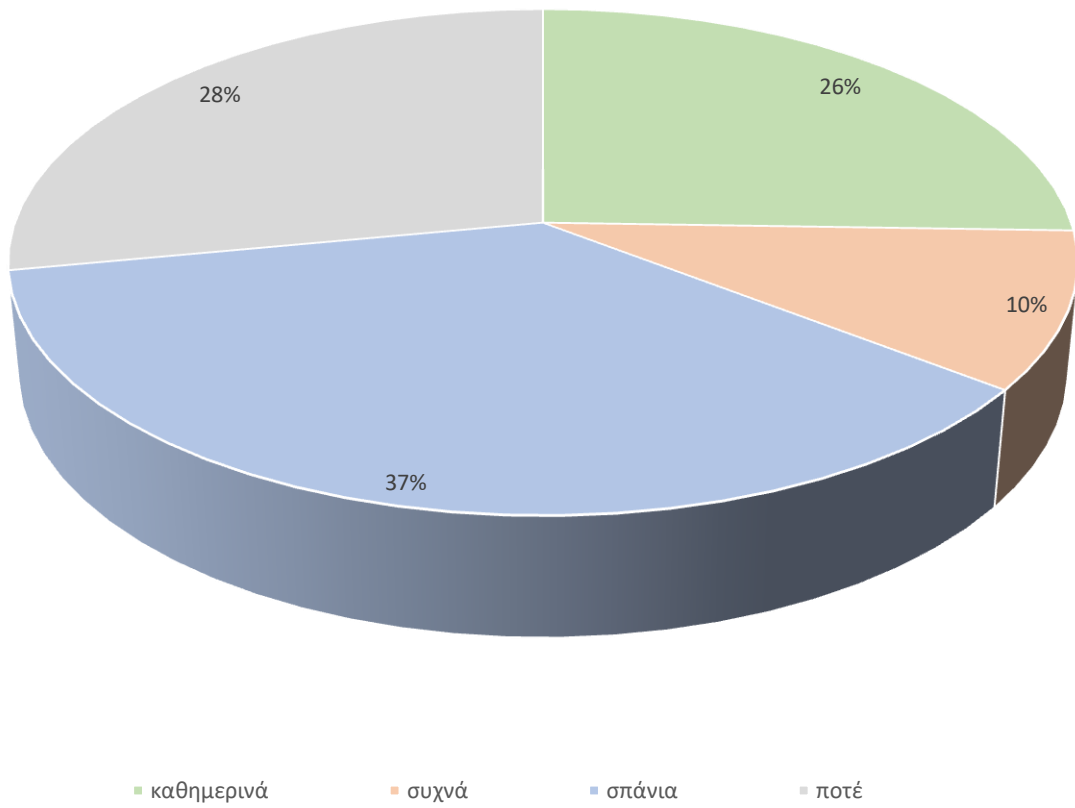
■ ακολουθείτε ένα συγκεκριμένο τρόπο μεταγραφής ■ γράφετε με τον δικό σας τρόπο

Ποιός απο τους παρακάτω λόγους σας ωθούν στην χρήση των greeklish;

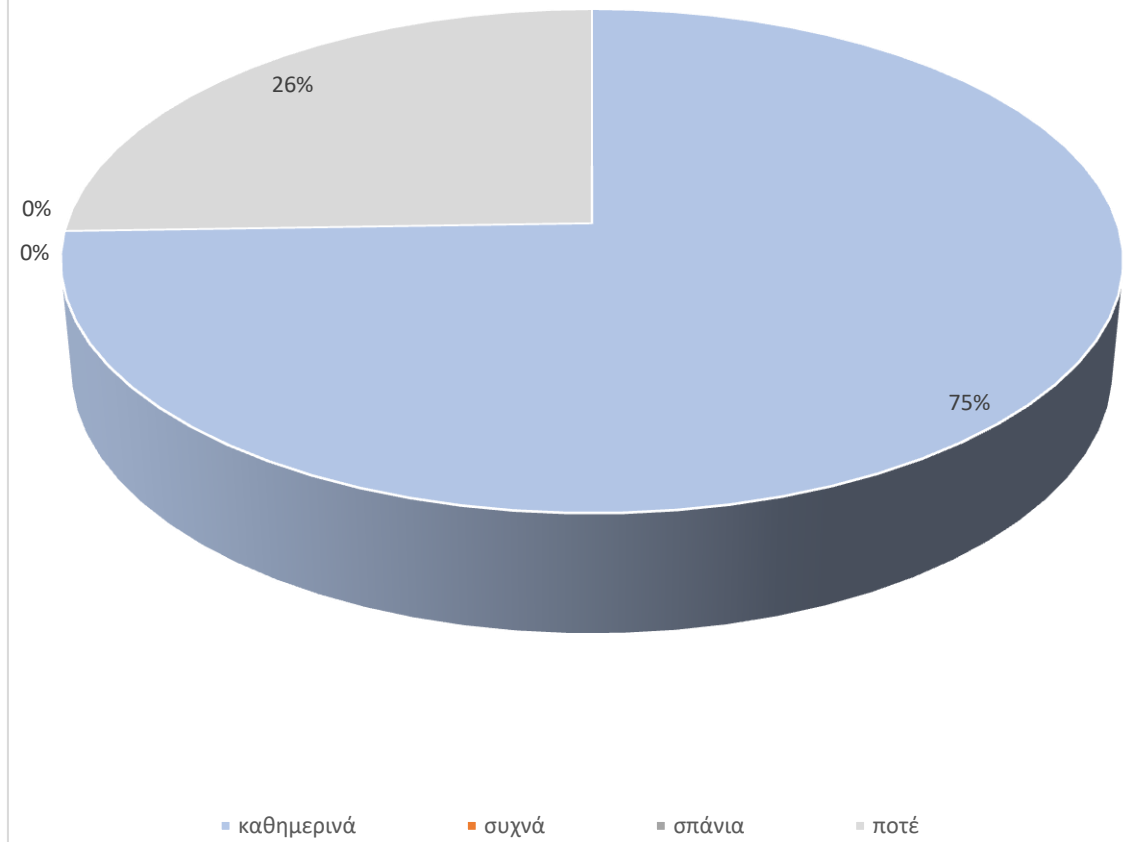

- συνήθεια
- για να προλαμβάνονται οποιαδήποτε ορθογραφικά λάθη
- αποτυπώνονται ταχύτερα
- δεν αλλάζετε την γλώσσα στο πληκτρολόγιο για εξοικονόμηση χρόνου
- άλλο

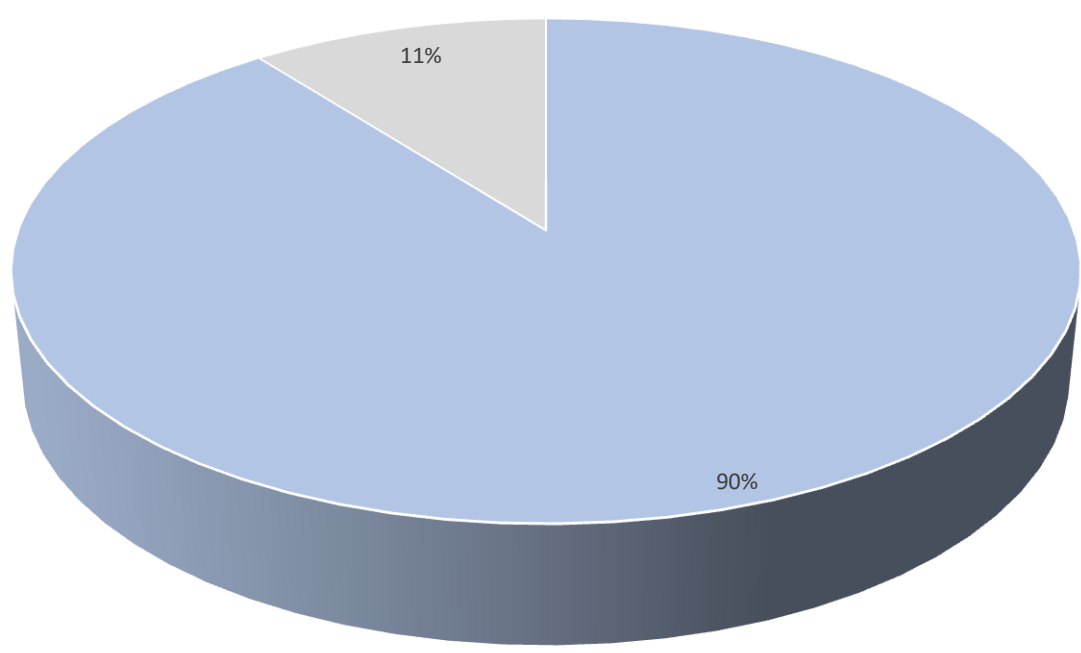
Ποιά είναι η συχνότητα γραφής σε ελληνικό αλφάβητο;

Ποιά είναι η συχνότητα γραφής σε λατινοελληνικό αλφάβητο ;

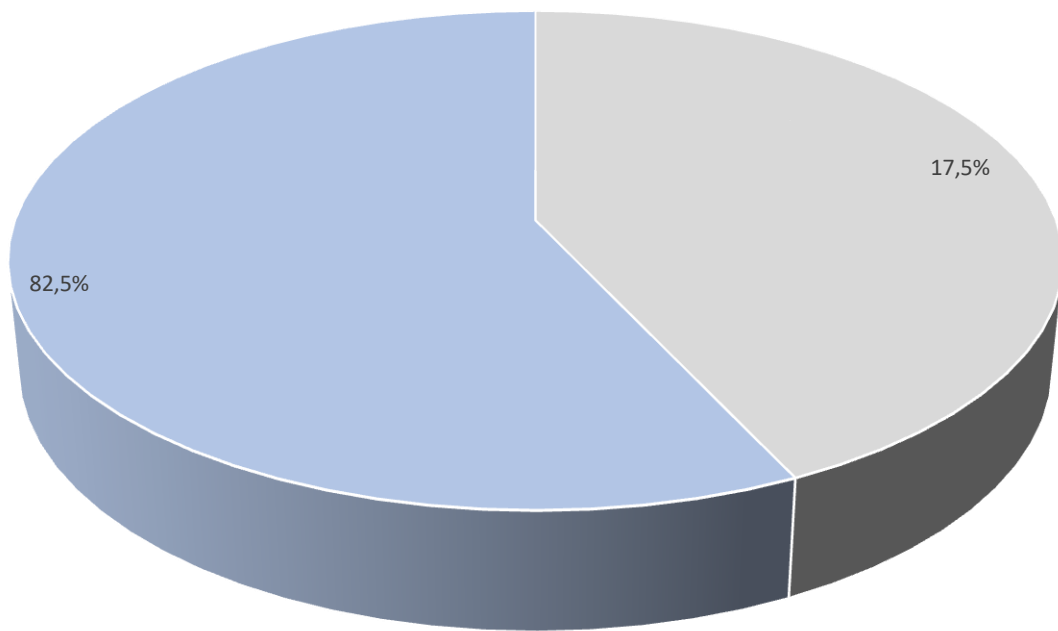

Πιστεύετε πως η χρήση των greeklish επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφία ;

■ Ναι ■ Όχι

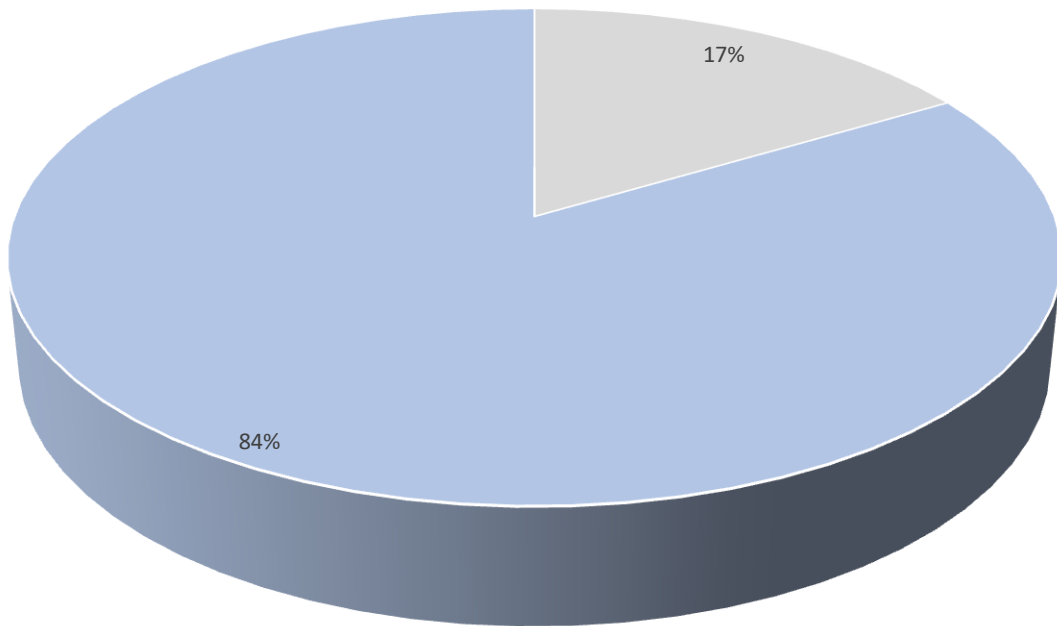
Σας ενοχλεί όταν εντοπίζετε λέξεις γραμμένες στα greeklish ;

■ Ναι

■ Όχι

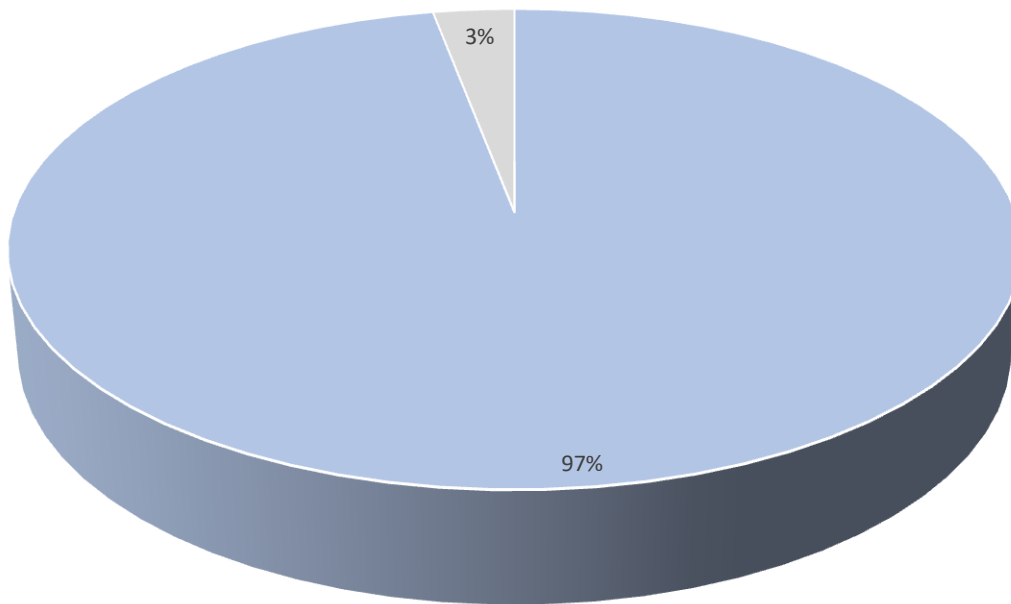
Δυσκολεύεστε να διαβάσετε ένα κείμενο γραμμένο στα greeklish ;

■ Ναι

■ Όχι

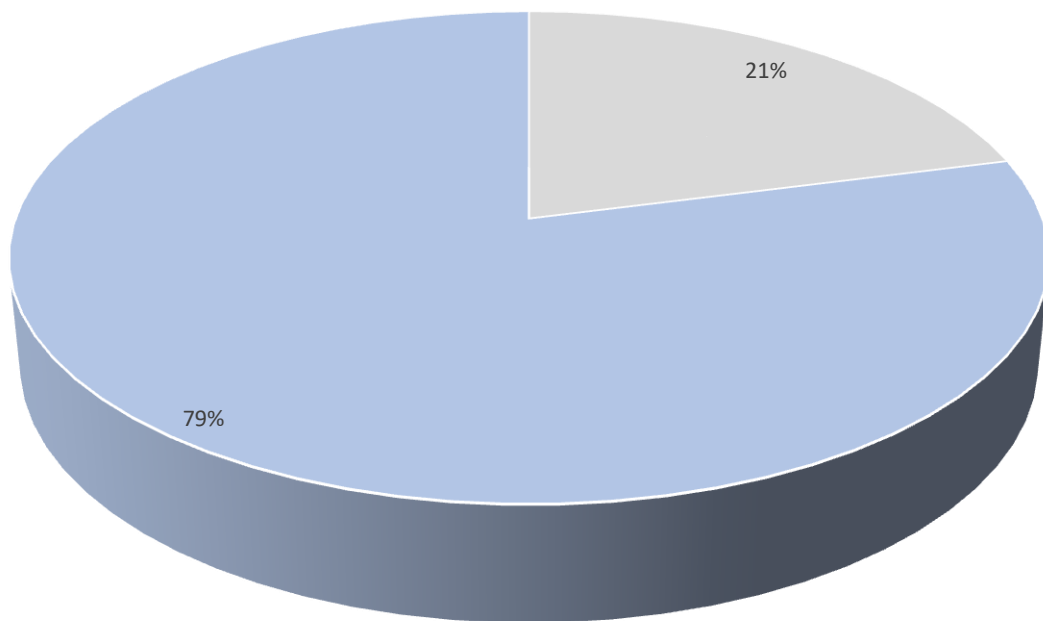
Η χρήση των greeklish πιστεύετε πως γίνεται κυρίως από τους νέους στις μέρες μας;

■ Ναι

■ Όχι

Πιστεύετε στην εξάλειψη των greeklish χρόνο με το χρόνο ή
αντιθέτως στην αύξηση του φαινομένου αυτού;

■ εξάλειψη των Greeklish

■ αύξηση του φαινομένου

Παράρτημα Β

B.1 Ερωτηματολόγιο

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Συντάκτης: Αθανασιάδη Αγάπη

Ερωτηματολόγιο

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο έχει στόχο να διερευνήσει τις στάσεις και τις απόψεις των χρηστών και μη των greeklish σε Ελλάδα και Κύπρο. Θα σας παρακαλούσα να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις έτσι ώστε να υπάρχει ένα ολοκληρωμένο και έγκυρο αποτέλεσμα της έρευνας αυτής. Μπορείτε να σημειώνετε με ένα «x» για κάθε απάντηση που σας αντιπροσωπεύει. Σημειώνεται πως δεν υπάρχει σωστή ή λανθασμένη απάντηση στις ερωτήσεις που τίθενται. Παρακαλείστε να απαντήσετε με ειλικρίνεια για πιο έγκυρα αποτελέσματα και φυσικά θα διατηρηθεί απόλυτη ανωνυμία.

1. Φύλο

Άνδρας

Γυναίκα

Άλλο

Δεν θέλω να αναφέρω

2. Ηλικία

16-30

31-40

41-50

51 και άνω

3. Τόπος καταγωγής

Ελλάδα

Κύπρος

Άλλη τοποθεσία

4. Τόπος διαμονής

Ελλάδα

Κύπρος

5. Ιδιότητα

- Μαθητής/-ήτρια
- Φοιτητής/-τήτρια
- Εργαζόμενος/-η

6. Αν είστε μαθητής/-ήτρια σημειώστε την τάξη.

- Α' Λυκείου
- Β' Λυκείου
- Γ' Λυκείου

7. Αν είστε φοιτητής/ήτρια ή εργαζόμενος/-η να επιλέξετε το επίπεδο σπουδών.

- προπτυχιακός τίτλος
- μεταπτυχιακός τίτλος
- διδακτορικός τίτλος
- άλλο

8. Ποια από τα παρακάτω τεχνολογικά μέσα χρησιμοποιείτε στην καθημερινότητά σας;

(μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία απάντηση)

- ηλεκτρονικός επιτραπέζιος υπολογιστής
- φορητός υπολογιστής
- κινητό τηλέφωνο
- φορητή οθόνη αφής (tablet)
- άλλο

9. Πόσες ώρες αφιερώνετε για τη χρήση των μέσων ;

- 0-1
- 1-3
- 3-5
- 5 και περισσότερες

10. Για ποιούς λόγους τα χρησιμοποιείτε;

(Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία απάντηση)

- για ψυχαγωγία
- για ενημέρωση
- για την αναζήτηση πληροφοριών
- για επικοινωνία

11. Γνωρίζετε το φαινόμενο των greeklish;

- Ναι
- Όχι

12. Χρησιμοποιείται τα greeklish ;

- Ναι
- Όχι

13. Δώστε έναν σύντομο ορισμό των greeklish:

14. Απο που γνωρίζετε την ύπαρξη των greeklish;

(Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία απάντηση)

- γονείς
- φίλους
- περιοδικά/εφημερίδες
- διαδίκτυο
- άλλο

15. Εάν κάνετε χρήση των λατινοελληνικών, σε ποιες καταστάσεις επικοινωνίας λαμβάνει χώρα το γεγονός αυτό;

- (e-mail) μηνύματα του ηλεκτρονικού σας ταχυδρομείου
- (sms) μηνύματα μέσω του κινητού σας τηλεφώνου
- (facebook/Instagram/twitter) μηνύματα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης
- σε ηλεκτρονικά παιχνίδια
- στον γραπτό λόγο

16. Όταν χρησιμοποιείτε τα greeklish, τα συνδυάζετε με το ελληνικό αλφάβητο;

- Ναι
- Όχι

17. Όταν γράφετε το ελληνικό λεξιλόγιο με λατινικό αλφάβητο:

- ακολουθείτε ένα συγκεκριμένο τρόπο μεταγραφής
- γράφετε με τον δικό σας τρόπο

18. Παρακαλώ να αποτυπώσετε τη λέξη 'διαφθείρομαι' σε λατινοελληνικό αλφάβητο:

19. Ποιος από τους παρακάτω λόγους σας ωθούν στη χρήση των greeklish;

- συνήθεια
- για να προλαμβάνονται οποιαδήποτε ορθογραφικά λάθη
- αποτυπώνονται ταχύτερα
- δεν αλλάζετε τη γλώσσα στο πληκτρολόγιο για εξοικονόμηση χρόνου
- άλλο

20. Ποια είναι η συχνότητα γραφής σε ελληνικό αλφάβητο;

- καθημερινά
- συχνά
- σπάνια
- ποτέ

21. Ποια είναι η συχνότητα γραφής σε λατινοελληνικό αλφάβητο ;

- καθημερινά
- συχνά
- σπάνια
- ποτέ

22. Πιστεύετε πως η χρήση των greeklish επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφία ;

- Ναι
- Όχι

23. Σας ενοχλεί όταν εντοπίζετε λέξεις γραμμένες στα greeklish ;

- Ναι
- Όχι

24. Δυσκολεύεστε να διαβάσετε ένα κείμενο γραμμένο στα greeklish ;

- Ναι
- Όχι

25. Η χρήση των greeklish πιστεύετε πως γίνεται κυρίως από τους νέους στις μέρες μας;

- Ναι
- Όχι

26. Πιστεύετε στην εξάλειψη των greeklish χρόνο με το χρόνο ή αντιθέτως στην αύξηση του φαινομένου αυτού;

- εξάλειψη των greeklish
- αύξηση του φαινομένου

Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας !